

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om handel med skogsodlingsmaterial

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om handel med skogsodlingsmaterial med vilken det direktiv om saluföring av skogsodlingsmaterial som utfärdats av Europeiska unionens råd verkställs. Genom den lag som stiftas upphävs lagen av år 1979 om handel med skogsodlingsmaterial.

Lagen gäller yrkesmässig produktion, marknadsföring och import av skogsodlingsmaterial. Syftet är att göra lagstiftningen om handel med skogsodlingsmaterial mera tidsenlig med hänsyn till de krav som grundlagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgiftslagen ställer.

Enligt propositionen tillämpas lagen på sådant skogsodlingsmaterial som är avsett för skogsbruksändamål samt på sådana frön av vissa träarter och artificiella hybrider av

dessa som kan användas vid produktion av plantor av både prydnadsväxter och skogsträd. Endast en registrerad leverantör får producera, marknadsföra och importera skogsodlingsmaterial. Dessutom får endast sådana frökällor som uppfyller de i lagen fastställda kraven användas för produktion av material. Om godkännande av frökälla ansöks hos Kontrollcentralen för växtproduktion som utfärdar ett stambrev för det skogsodlingsmaterial som erhålls av en godkänd frökälla. Kontrollcentralen har också hand om tillsynen över att lagen iakttas och upprätthåller register över leverantörer av skogsodlingsmaterial och godkända frökällor.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2003.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge.....	3
2.1. Handel med, import och utförsel av skogsodlingsmaterial.....	3
Fröproduktion och -anskaffning av skogsträd	3
Plantproduktion.....	3
2.2. Lagstiftning och praxis	4
Lagstiftning om handel med skogsodlingsmaterial.....	4
Praxis.....	4
Annan lagstiftning	4
Europeiska gemenskapens lagstiftning	4
Sveriges lagstiftning	5
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	5
3.1. Mål och medel.....	5
3.2. De viktigaste förslagen.....	6
4. Propositionens verkningar.....	6
4.1. Verkningar i fråga om organisation och personal.....	6
4.2. Ekonomiska verkningar.....	6
4.3. Miljökonsekvenser.....	7
5. Beredningen av propositionen.....	7
6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	7
6.1. Samband med andra propositioner.....	7
6.2. Samband med internationella fördrag och förpliktelser.....	7
DETALJMOTIVERING.....	8
1. Motivering till lagförslaget.....	8
1 kap. Allmänna bestämmelser.....	8
2 kap. Bedrivande av verksamhet.....	8
3 kap. Produktion av skogsodlingsmaterial.....	9
4 kap. Marknadsföring av skogsodlingsmaterial.....	9
5 kap. Myndigheter.....	10
6 kap. Tillsyn och kontroller.....	10
7 kap. Administrativa tvångsmedel.....	10
8 kap. Särskilda bestämmelser.....	11
2. Närmare bestämmelser och föreskrifter	12
3. Ikraftträdande	12
4. Lagstiftningsordning.....	12
4.1. Legalitetsprincipen.....	12
4.2. Skydd av personuppgifter.....	12
4.3. Frihet att utöva näring.....	13
4.4. Bemyndiganden att utfärda förordning	13

4.5.	Sammandrag	13
	LAGFÖRSLAG.....	14
	om handel med skogsodlingsmaterial.....	14
	BILAGA	21
	om handel med skogsodlingsmaterial.....	21

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

I Finland har man förnygrat skog genom att under 1990-talet odla i genomsnitt dryga 115 000 hektar om året. Av denna areal har 30 000 hektar såtts och 85 000 hektar planterats. En grundläggande förutsättning för en framgångsrik skogsförnyring genom odling är att det används frön och plantor som till sitt ursprung är lämpliga för förhållandena på växtplatsen och som även i övrigt är av god kvalitet. Då odlingen dessutom sker omsorgsfullt och med användning av ändamålsenliga metoder kan man förvänta sig att resultatet blir ny skog som väl förmår utnyttja växtplatsens produktionsförmåga.

För frö som samlats in från bestånd har det, i syfte att säkerställa att skogsodlingsmaterialets ursprung är lämpligt, i skogsvårdsrekommendationerna meddelats anvisningar beträffande en viss trädart om på vilket avstånd från anskaffningsplatsen det går att använda fröpartier eller plantor av dem utan att materialets hårdighet äventyras. Skogsforskningsinstitutet har dessutom i samband med registreringen av material av förädlad ursprung angett användningsområden, uttryckta i värmesummaområden, för allt sådant material. I lagstiftningen som gäller handel med skogsodlingsmaterial definieras kvalitetsnormerna för frö och plantor och där finns detaljerade bestämmelser speciellt om plantornas yttre egenskaper och storlek.

Lagstiftningen som gäller handel med skogsodlingsmaterial har varit i kraft sedan början av år 1980. Lagen om handel med skogsodlingsmaterial och jord- och skogsministeriets beslut som utfärdats med stöd av den har ändrats ett flertal gånger.

Inom Europeiska gemenskapen regleras handeln med skogsodlingsmaterial av rådets direktiv 66/404/EEG om saluföring av skogsodlingsmaterial, nedan handelsdirektivet, och rådets direktiv 71/161/EEG om yttre kvalitetsnormer för skogsodlingsmaterial som saluförs inom gemenskapen, nedan kvalitetsdirektivet. Enligt fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen, nedan anslutningsfördraget beviljades Finland rätt att behålla sin nationella lagstiftning fram till

utgången av år 1999. Det viktigaste skälet till att övergångstiden beviljades var att man ansåg att handeln med och användningen av skogsodlingsmaterial i Finland skulle beredas oöverstigliga svårigheter. Enligt de direktiv som reglerar handeln med skogsodlingsmaterial hade det inte varit möjligt att använda och marknadsföra beståndsfrö. Andelen sådant frö är dock stor, speciellt inom skogsodlingen i Norra Finland. Arbetet med att revidera direktiven avslutades i slutet av år 1999, och de ersätts med rådets direktiv (1999/105/EG) om saluföring av skogsodlingsmaterial, nedan skogsodlingsmaterialdirektivet. Direktivet trädde i kraft den 15 januari 2001, och det skall genomföras i medlemsstaterna senast den 1 januari 2003.

Vid bestämmandet av det nya direktivet har beaktats den utveckling som skett inom gemenskapens övriga lagstiftning och det förberedande arbete som inom ramen för Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling OECD utförts i syfte att skapa ett nytt system som gäller klassificering vid internationell handel med skogsodlingsmaterial och de uppgifter som skall lämnas om materialet. Reformen motsvarar till stor del de nationellt uppsatta målen för förberedandet av denna. I synnerhet möjliggör den nya ursprungsklassificeringen i direktivet och de bestämmelser som tagits med i dess övergångsbestämmelser användningen av beståndsfrö även efter det att direktivet trätt i kraft.

Det nya direktivet förutsätter så många ändringar i den gällande nationella lagstiftningen att det är ändamålsenligt att stifta en ny lag om handel med skogsodlingsmaterial, varmed den gällande lagen upphävs.

2. Nuläge

2.1. Handel med, import och utförsel av skogsodlingsmaterial

Fröproduktion och -anskaffning av skogsträd

Frö av skogsträd skaffas antingen från sådana fröplantager som anlagts i syfte att producera förädlat frö, från separat utvalda frötäktsbestånd eller genom insamling av frö i ekonomiskogar. I slutet av år 2000 fanns följande fröplantager för olika trädarter registrerade i Finland:

	Antal	Areal, ha
Tall	159	2485
Gran	23	277
Vårtbjörk	7	0,5
Övriga trädarter	21	68
Sammanlagt	210	2830

Forststyrelsen äger ca 90 % av fröplantagerna. Produktionen från dem koncentreras till Norra Finland. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio är södra Finlands viktigaste producent av frö från fröplantager.

För insamlandet av frö har 923 stycken frötäktsbestånd av god kvalitet, med en sammanlagd areal om ca 5 120 hektar, valts ut. Numera äger närmast frötäktsbestånd av gran och ädla lövträd betydelse ur fröförsörjningssynpunkt.

Huvudparten av det frö av tall och gran som behövs för skogssådd i Norra Finland och en del av det frö av andra trädarter som behövs i Södra Finland samlas in från skogar som används för skogsbruksändamål. Speciellt med tanke på nordligaste Finland, där intervallet mellan goda och rikliga fröår som längst kan vara t.o.m. 20 år, lagras stora kvantiteter frö på en gång ifall det skulle behövas under svaga fröår.

I Finland används årligen ca 11 000 kilo frö av skogsträd, varav ca 9 000 kilo används för skogssådd och nästan 2 000 kg för sådd i plantskolor. Endast skogssådd av tall utförs i större omfattning. Såderna koncentreras till de kargaste områdena och till Norra Finland. Under de senaste åren har skogssådderna ökat tack vare den maskinella sådd som utförs i samband med markberedningen.

Vid skogssådd används fortfarande huvudsakligen frö från ekonomiskogar, även om användningen av frö från fröplantager håller på att öka. Sådant frö som lämpar sig för nordligaste Finland finns dock inte att tillgå från fröplantagerna.

Vid sådder i plantskola intar frö från fröplantager en dominerande ställning: över 60 procent av sådderna av tall och gran och närmare 90 procent av sådderna av björk i

plantskolor utförs med frö från fröplantager.

Plantproduktion

Under 1990-talet har 145-220 miljoner plantor årligen producerats i Finland. År 2000 levererades 153 miljoner plantor från inhemska plantskolor till skogsplanteringar. Bland EU:s övriga medlemsstater har plantor levererats praktiskt taget enbart från Sverige, varifrån importen årligen har varierat mellan 5 och 10 miljoner plantor.

Forelia Oy, Taimi-Tapio Oy, Itä-Suomen Taimi Oy, Pohjan Taimi Oy, Ab Mellanå Plant Oy och Ab Sydplant Oy är bland de största producenterna av plantor av skogsträd. Övriga betydande producenter av plantor är UPM-Kymmene Skog och Skogsforskningsinstitutet. Cirka 90 procent av plantorna produceras vid de 25 plantskolor som ägs av ovannämnda företag. Det finns cirka 80 stycken privata, lokala mindre plantskolor och cirka 1 500 klubbplantskolor som drivs av 4H-unga. Utförseln av frön och plantor av skogsträd har varit ringa.

2.2. Lagstiftning och praxis

Lagstiftning om handel med skogsodlingsmaterial

Lagen om handel med skogsodlingsmaterial (684/1979) har varit i kraft från ingången av år 1980 och den har ändrats åren 1981, 1991, 1994 och 1999.

I anslutningsfördraget beviljades Finland rätt att fram till utgången av år 1999 bibehålla sin nationella lagstiftning som gäller handel med skogsodlingsmaterial. Det var dock nödvändigt att företa ändringar i lagstiftningen redan från början av medlemskapet i unionen, så att material i enlighet med handelsdirektivet och kvalitetsdirektivet kunde släppas ut på den finska marknaden.

Ovannämnda gällande lag gäller handel med och import från länder utanför EU samt utförsel av sådana frön, plantor, sticklingar och annat förökningsmaterial av skogsträd som används inom skogsbruket. Även import från Sverige av frö och plantor har kunnat övervakas av den orsaken att Finland och Sverige i sitt anslutningsfördrag fick rätt att till största delen bibehålla sin gällande lagstiftning fram till utgången av år 1999.

Den gällande nationella lagen gör det möjligt att övervaka lämpligheten av importpartiernas härkomst.

Enligt lagen skall skogsodlingsmaterialet klassificeras på basen av sin härkomst på så sätt som jord- och skogsbruksministeriet beslutar. Det skogsodlingsmaterial som utgör föremål för handel skall dessutom uppfylla de kvalitetsnormer som ministeriet har gett och köparen skall lämnas de uppgifter om materialet som ministeriet bestämt.

Den som idkar handel med, import eller utförsel av skogsodlingsmaterial, eller den som producerar sådant material för försäljning, skall minst en månad innan verksamheten inleds göra anmälan om detta till jord- och skogsbruksministeriet som upprätthåller en förteckning över dem som utövar verksamheten. Även om import av material skall en anmälan göras till jord- och skogsbruksministeriet, som kan förbjuda import av material som till sin härkomst är olämpligt eller sådant material om vilket inte erforderliga uppgifter lämnas. Importförbud får emellertid inte utfärdas för sådant material som uppfyller kraven i handels- och kvalitetsdirektiven.

En köpare av skogsodlingsmaterial har enligt gällande lag rätt att begära att jord- och skogsbruksministeriet eller Kontrollcentralen för växtproduktion utför en efterkontroll av skogsodlingsmaterialet om han betvivlar riktigheten av de uppgifter han fått om materialet eller att materialet uppfyller kvalitetsfordringarna.

Tillsynen över lagen om handel med skogsodlingsmaterial handhas av jord- och skogsbruksministeriet som vid behov kan anlita skogscentralerna och av ministeriet förordnade personer för uppgiften. Kontrollcentralen för växtproduktion övervakar dessutom att bestämmelserna i växtskyddslagen iaktas i samband med import och utförsel. Därutöver kontrollerar tullverket att de förbud och begränsningar som gäller importen iaktas.

Med stöd av lagen om handel med skogsodlingsmaterial har jord- och skogsbruksministeriet utfärdat beslut om handel med skogsodlingsmaterial (1533/1992), vilket sedermera har ändrats ett flertal gånger. Ministeriets beslut innehåller i huvudsak bestämmelser om ursprungsklassificering av skogsodlingsmaterial, kvaliteten på plantorna, de uppgifter om materialet som

skall meddelas köpare samt produktion och saluföring av material. Om kontroll av skogsodlingsmaterial har utfärdats i förordning 434/1980 samt om avgifter för ministeriets prestationer i ministeriets beslut 1495/1993.

På Åland gäller en fristående lagstiftning om skogsvård, landskapslagen om skogsvård (Ålands författningssamling 83/1998), som är given den 21 april 1998 och vari bestäms att det material som används för att anlägga skog skall ha förutsättningar att utvecklas så att skogsmarkens virkesproduktionsförmåga bibehålls på ett hållbart sätt. Landskapsstyrelsen har bemyndigats att utfärda närmare bestämmelser om det skogsodlingsmaterial som används för förnyring och om handel med samt användning av material.

Enligt landskapsförordning om skogsvård (Ålands författningssamling 86/1998) som utfärdats med stöd av nämnda landskapslag, iaktas i landskapet Åland lagen om handel med skogsodlingsmaterial och jord- och skogsbruksministeriets beslut som meddelats med stöd av den, jämte senare gjorda ändringar. Som tillsynsmyndighet fungerar landskapsstyrelsen.

Praxis

Kontroller och tillsyn i anslutning till verkställigheten av lagen om handel med skogsodlingsmaterial sköts av jord- och skogsbruksministeriet. De officiella virkesmätarna i ministeriets tjänst utför på våren sammanlagt cirka ett månadsverke med att utföra kontroller vid plantskolorna, varvid plantornas kvalitet och uppgifterna om plantorna granskas. Vid de senaste årens kontroller har anmärkningar getts endast i några få enskilda fall.

Anskaffningen och lagringen av samt handeln med frö har i någon mån kontrollerats med stickprov. Under den tid lagen varit i kraft har en enda eftergranskning av kvaliteten på plantor utförts.

Skogscentralerna har inte hittills anlitats som hjälp vid tillsynen över lagen.

Skogsforskningsinstitutet upprätthåller förteckningar över de godkända och testade material som används för produktion av skogsodlingsmaterial samt över fröplantager, frötäcksbestånd och klonmaterial. Skogsforskningsinstitutet granskar och

godkänner materialen att föras in i de ovannämnda förteckningarna samt följer upp produktionsmängderna av de material som uppförökats enligt klon.

Annan lagstiftning

Även växtskyddslagen (1203/1994), skogslagen (1093/1996), gentekniklagen (377/1995), lagen om växtförädlarrätt (789/1992) samt bestämmelserna med stöd av dem innehåller lagstiftning om skogsodlingsmaterial.

Konsumentskyddslagen (38/1978) och lagstiftningen i anslutning till den berör handeln med skogsodlingsmaterial då en enskild konsument köper produkter av en näringsidkare.

Handel med skogsodlingsmaterial mellan näringsidkare hör till köplagens (355/1987) tillämpningsområde. De båda ovan nämnda författningarna är allmänna lagar och vid sidan av dem tillämpas den föreslagna lagen som en speciallag.

Europeiska gemenskapens lagstiftning

Skogsodlingsmaterialdirektivet ersätter de handels- och kvalitetsdirektiv som reglerar handeln med skogsodlingsmaterial i gemenskapen. Med anledning av att nya medlemsstater har anslutit sig till gemenskapen och plantbranschen har utvecklats har ett flertal ändringar gjorts i direktiven under den tid de varit i kraft. I samband med den reform som slutfördes år 1999 gjordes så många ändringar i direktiven att det var ändamålsenligt att ersätta de gamla direktiven med helt nya. I det följande redogörs endast för innehållet i direktivet 1999/105/EG.

Direktivet tillämpas på produktion av skogsodlingsmaterial i avsikt att saluföra detta och på saluföring av material inom gemenskapen. Med skogsodlingsmaterial avses odlingsmaterial av sådana trädarter som är viktiga för skogsbruket i hela gemenskapen eller en del av denna, och särskilt de trädarter och artificiella hybrider av dem som anges i bilaga 1 till direktivet. Bilagan omfattar alla trädarter som är betydelsefulla för skogsbruket i Finland.

I direktivet angivna åtgärder tillämpas dock inte på plantpartier eller växtdelar som bevisats vara ämnade för annat ändamål än skogsbruk. Kommissionen kan dessutom på

ansökan befria en medlemsstat från att tillämpa direktivet på sådana trädarter vilkas användning för skogsbruksändamål inte är betydande på dess territorium. Direktivet gäller inte material som är avsett för export eller återexport till tredje land liksom inte heller material som är avsett för bl.a. vetenskapliga försök.

För produktion av skogsodlingsmaterial som skall saluföras får endast användas en sådan frökälla som har godkänts av ett officiellt organ. Det finns fyra kategorier av frökällor: "känd härkomst", "beståndsutvalt", "individutvalt" och "testat". Kraven för varje kategori anges i bilagorna II, III, IV och V till direktivet. Dessutom anges i bilaga VII de kvalitetsnormer som frö och plantor skall uppfylla. Medlemsstaterna kan ställa ytterligare eller strängare krav endast på sådan produktion som sker på deras eget territorium.

Medlemsstaterna skall bestämma härkomstområdena för en frökälla vars frötäktområde är känt och beståndsutvalt, offentliggöra dem i kartform och tillställa kommissionen och de övriga medlemsstaterna kartorna. Över alla godkända frökällor skall upprättas ett nationellt register och en förteckning i form av ett sammandrag av registrets innehåll skall på begäran tillställas kommissionen och de övriga medlemsstaterna. På grundval av denna förteckning kan kommissionen offentliggöra en förteckning som täcker hela gemenskapen.

Allt odlingsmaterial som härstammar från godkända frökällor skall ha ett av myndigheten utfärdat stambrev. I direktivet preciseras de uppgifter som skall finnas att tillgå om varje parti av skogsodlingsmaterial. Varje parti skall åtföljas av leverantörens etikett eller en annan dokument varur framgår uppgifterna i stambrevet samt uppgifter om mängden material och materialets kvalitet.

Medlemsstaterna skall genom ett officiellt kontrollsystem se till att materialet förblir möjligt att identifiera genom hela processen från insamling till leverans till slutanvändaren och att bestämmelserna i direktivet även i övrigt iaktas. Inspektioner av registrerade leverantörer skall genomföras regelbundet. Dessutom förutsätts att medlemsstaternas myndigheter ger varandra handräckning för erhållandet av information, särskilt då skogsodlingsmaterial flyttas från

en medlemsstat till en annan. För saluföring av godkänt skogsodlingsmaterial får inte utfärdas andra restriktioner än de som angetts i direktivet. Kommissionen kan bevilja en medlemsstat rätt att under vissa förutsättningar förbjuda marknadsföring av ett visst material till slutanvändare på sitt territorium. Dessutom kan kommissionen bevilja tillstånd för marknadsföring av sådant skogsodlingsmaterial som uppfyller mindre stränga krav, om det råder brist på material som uppfyller kraven i direktiven. Rådet kan med kvalificerad majoritet besluta att material som producerats i tredje land motsvarar kraven i direktivet. Kommissionen biträds av Ständiga kommittén för utsäde och uppförkningsmaterial för jordbruk, trädgårdsnäring och skogsbruk.

Sveriges lagstiftning

I Sverige ingår bestämmelserna om handel med skogsodlingsmaterial i skogsvårdslagen, (SFS 1979:429), den skogsvårdsförordning som utfärdats med stöd av den (SFS 1993:1096) och de bestämmelser som Skogsstyrelsen utfärdat med stöd av bestämmelserna ovan. För tillsynen över lagen och bestämmelserna med stöd av den svarar Skogsstyrelsen och de regionala skogsvårdsnämnderna (skogsvårdsstyrelsen). Enligt skogsvårdslagen kan det meddelas föreskrifter som förbjuder eller ställer upp villkor för användning av skogsodlingsmaterial av inhemskt eller utländskt ursprung och för handel med sådant material. Dessutom kan det beslutas om åtgärder för att garantera materialets äkthet och ges kvalitetsnormer för materialet. Med skogsodlingsmaterial avses frö, plantor, sticklingar och annat uppförkningsmaterial som används för anläggandet av skog.

I skogsvårdsförordningen bestäms bland annat att det krävs tillstånd av Skogsstyrelsen för import av skogsodlingsmaterial från länder utanför EU och att detta tillstånd i regel endast kan utfärdas för sådant skogsodlingsmaterial som härstammar från utgångsmaterial som Skogsstyrelsen godkänt. Om det råder brist på skogsodlingsmaterial går det dock att avvika från denna bestämmelse. En anmälan om import av skogsodlingsmaterial skall göras till Skogsstyrelsen inom två veckor.

I de bestämmelser om yrkesmässig handel

med skogsodlingsmaterial som Skogsstyrelsen utfärdat bestäms bland annat att det utgångsmaterial som används för produktion av skogsodlingsmaterial skall vara godkänt av Skogsstyrelsen och att yrkesmässiga producenter av skogsodlingsmaterial skall vara införda i dess register. Skogsstyrelsen utfärdar stambrev för sådant sexuellt uppförökat material av svenskt ursprung och importerat material som uppfyller normerna. Vid ansökan om stambrev skall det företes ett markägarintyg, ett insamlingsintyg och vid behov ett klängningsintyg. Ansökan om stambrev skall ske inom en månad efter insamlingen eller klängningen och inom två veckor efter importen. För skogsodlingsmaterial som är avsett för export kan på ansökan dessutom utfärdas ett härkomstintyg.

Vid yrkesmässig handel med skogsodlingsmaterial skall materialpartiet åtföljas av antingen ett stambrev eller ett annat intyg med stambrevets nummer och innehåll. Vid marknadsföring av frö skall dessutom meddelas uppgifter om resultat av grobarhets-, renhets och andra analyser som utförts av fröpartiet. Då material levereras till slutanvändare kan de ovan nämnda intygen ersättas med ett annat dokument som endast innehåller stambrevets nummer, uppgifter om materialets ursprung och mängden material.

Skogsstyrelsens bestämmelser innehåller även föreskrifter om kvaliteten på frö och plantor. Av plantorna i ett plantparti skall 95 % vara lämpade för anläggandet av ny skog. Plantorna tillåts inte ha bland annat följande brister: allvarliga skador på rothals, stam eller barr, avsaknad av toppskott, dubbelstam, kraftig deformation av huvudrötter eller obalans mellan rot- och ovanjordsdel.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

3.1. Mål och medel

Skogsodlingsmaterial av för skogsbruket viktiga träarter och artificiella hybrider av dessa skall vara genetiskt och fenotypiskt anpassat till förhållandena på olika växtplatser och vara av hög kvalitet. Det skogsodlingsmaterial som marknadsförs skall förbli möjligt att identifiera genom hela processen från insamling till leverans till

slutanvändaren. Därför skall partierna identifieras och hållas åtskilda under produktionsskedena. Köparen skall också få de uppgifter som behövs för att säkerställa att materialet lämpar sig för det ändamål som avsetts och för att materialets ursprung vid behov skall kunna spåras. För att uppnå dessa mål föreslås att det stiftas en ny lag om handel med skogsodlingsmaterial som ersätter den gällande lagen om handel med skogsodlingsmaterial från år 1979.

Syftet med propositionen är att verkställa rådets direktiv om saluföring av skogsodlingsmaterial. Avsikten är samtidigt att revidera och uppdatera lagstiftningen om handel med skogsodlingsmaterial med avseende på de krav som grundlagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgiftslagen ställer. Särskild uppmärksamhet har fäst vid att inte belasta näringsidkaren med för stora administrativa skyldigheter och inte i onödan begränsa konkurrensen mellan företag.

Som de viktigaste medlen för att uppnå målen för lagstiftningen föreslås i propositionen föreskrivas om registreringen av leverantörer av skogsodlingsmaterial och förfarandet för godkännande av de frökällor som används för produktion av material, vilka i gemenskapslagstiftningen utgör utgångspunkt för marknadsföring av skogsodlingsmaterial. Lagförslaget är även i övrigt förenligt med direktivet om saluföring av skogsodlingsmaterial. I bestämmelserna om registrering och normgivning har kraven i grundlagen beaktats. I syfte att organisera tillsynen så att den blir ändamålsenlig och att förhindra brott mot lagstiftningen föreslås att ett system för tillsyn, tvångsmedel och påföljder upprättas.

3.2. De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att marknadsföringen av skogsodlingsmaterial baserar sig på det förfarande för godkännande av frökällor som används för produktion av material, vars grunder föreslås bestämmas i lag. För sådant godkänt skogsodlingsmaterial som erhållits av en frökälla utfärdas ett stambrev vari antecknas materialets individuella registerhänvisning. Material som marknadsförs skall dessutom uppfylla de krav som ställs på säljbart material. Fröenheter som är ämnade att marknadsföras skall förpackas i en sådan försluten

förpackning varur det framgår om förpackningen har brutits före följande skede i produktionen eller innan fröenheter används för sitt slutliga ändamål.

Kraven som gäller genetiskt modifierat material föreslås tas med i lagen. Enligt förslaget får sådant material användas för produktion av skogsodlingsmaterial endast om nödvändiga undersökningar och andra åtgärder har vidtagits i syfte att konstatera och undvika negativa effekter på människors hälsa och miljön. Materialet skall dessutom uppfylla kraven i bilaga V till skogsodlingsmaterialdirektivet. Materialet skall också godkännas i ett förfarande enligt gentekniklagen eller annan lagstiftning om verkställighet av Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av frökällor.

En anmälan om idkandet av produktion, marknadsföring och import av skogsodlingsmaterial skall göras till tillsynsmyndigheten och särskild bok över produktionen skall föras.

I syfte att åstadkomma ett system för tvångsmedel och tillsyn föreslås föreskrivas om möjligheten att utfärda förbud mot att marknadsföra sådant material som inte uppfyller kraven i lagstiftningen. Myndigheterna har rätt att vid behov förena förbudet mot marknadsföring av skogsodlingsmaterial med vite eller hot om tvångsutförande eller tillåta att materialet används för annat än skogsbruksändamål eller besluta att materialet skall förstöras eller föras ut från landet.

Huvudansvarig tillsynsmyndighet är Kontrollcentralen för växtproduktion som kan anlita tullverket och skogscentralerna som hjälp. Om användningen av skogscentralerna som handräckning vid tillsynen bestäms särskilt genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4. Propositionens verkningar

4.1. Verkningar i fråga om organisation och personal

Lagens ikraftträdande kommer att medföra en betydande ökning av de administrativa uppgifterna. De uppgifter i anslutning till verkställighet av och tillsyn över lagen som i dagens läge ankommer på ministeriet, kommer att överföras i huvudsak till Kontrollcentralen för växtproduktion. Även

de registreringsuppgifter av myndighetsnatur som ankommer på Skogsforskningsinstitutet kommer att överföras till kontrollcentralen.

Uppskattningsvis kräver de uppgifter som den nya lagstiftningen medför en arbetsmängd som motsvarar två årsverken. Förvaltningsärenden som skall skötas kommer att vara behandling av registeranmälningar i fråga om leverantörer och frökällor, upprätthållande av registren och godkännande av frökällor. Nya uppgifter blir utfärdandet av stambrev för allt uppföringsmaterial som erhålls av godkända frökällor samt tillsyn över utövandet av verksamheten. Man kan uppskatta att samarbetet med myndigheterna i unionens övriga medlemsstater särskilt kommer att öka.

Uppgifterna som ankommer på jord- och skogsbruksministeriet blir förutom den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten av lagen även att i EU:s organ delta i behandlingen av frågor som gäller skogsodlingsmaterial. Skogsforskningsinstitutets uppgifter är att på samma sätt som i dag upprätthålla register och förteckningar som betjänar skogsförädlingen. Planeringen och genomförandet av de tillsynsregister som verkställandet av lagen förutsätter, samt skötseln av de utbildnings- och informationsuppgifter som lagändringen medför, förutsätter att behövliga personer anställs redan innan lagen träder i kraft. I statsbudgeten för år 2001 och genom att i budgetpropositionen för år 2002 föreslå höjningar av anslagen för Kontrollcentralen för växtproduktion har man berett sig på detta.

4.2. Ekonomiska verkningar

Förslagets verkningar på statsekonomi anknyter närmast till dess verkningar i fråga om organisation och personal. Lagens ikraftträdande medför en ökning av myndigheternas uppgifter och kostnaderna för förvaltningen. Ökningen av de administrativa uppgifter som verkställandet av propositionen förutsätter medför en uppskattad tilläggskostnad för staten på cirka 84 000 euro om året. En del av kontrolluppgifterna kommer att bli avgiftsbelagda, varför statens inkomster även ökar i viss mån.

Förpliktelserna med anledning av den

föreslagna lagen medför tilläggskostnader även för leverantörerna av skogsodlingsmaterial, eftersom det i lagen förutsätts en mer omfattande skyldighet än för närvarande att låta godkänna och registrera frökällor samt skyldighet att skaffa stambrev för det skogsodlingsmaterial som erhållits av godkända frökällor. Avvikande från nuvarande praxis kommer även sådana skogsvårdsföreningar som idkar marknadsföring av skogsodlingsmaterial att höra till de registreringskyldiga leverantörerna.

Efter den övergångsperiod som lagens ikraftträdande förutsätter blir dock tilläggskostnaderna för näringsidkarna synnerligen ringa. De avgifter för myndigheternas prestationer som upp bärs av leverantörer av skogsodlingsmaterial baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och jord- och skogsbruksministeriets förordning med stöd av den.

Vid bedömningen av de ekonomiska verkningarna skall även konkurrensaspekter beaktas. Gemenskapens mål är att stärka den inre marknaden och att undanröja sådana hinder för handeln som kan störa en fri rörlighet för skogsodlingsmaterial i gemenskapen.

Marknadsföringen till EU:s övriga medlemsstater av i Finland producerat skogsodlingsmaterial torde underlättas i och med att lagstiftningen harmoniseras. Material av finländskt ursprung kan bland EU:s medlemsstater användas närmast i Sverige, dit material har kunnat exporteras relativt fritt även inom ramen för de nuvarande författningarna. Till stater utanför EU har endast enstaka partier skogsodlingsmaterial exporterats. Vad beträffar möjligheterna till marknadsföring av i Finland producerat material inom EU och utförsel till tredje land torde därför lagförslagets betydelse bli ringa. Det har inte varit möjligt att kräva att plantor som producerats i EU:s medlemsstater skall uppfylla samma storlekskrav som de plantor som producerats i Finland, vilket har ansetts ge de andra medlemsstaternas producenter en fördel i konkurrensen. Eftersom avsikten inte är att genom förordning med stöd av lagen föreskriva särskilda krav på storleken på eller odlingstätheten för i Finland odlade plantor, kommer de finländska producenternas konkurrensposition att förbättras till denna del.

4.3. Miljökonsekvenser

Användningen av frö och plantor vilkas härkomst lämpar sig för odlingsplatsens klimatförhållanden utgör en nödvändig förutsättning för en lyckad skogsföryngring genom odling. I den föreslagna lagen bibehålls möjligheten att på förhand säkerställa att ursprunget för sådant skogsodlingsmaterial som ämnas importeras från tredje land är lämpligt. Unionens medlemsstater, med undantag av Sverige, har fritt kunnat marknadsföra skogsodlingsmaterial i Finland allt sedan Finland anslöt sig till Europeiska unionen. Efter att lagen träder i kraft är detta möjligt även för sådant material som producerats i Sverige.

Även om det endast sällan har marknadsförts eller föreslagits import av frö och plantor som inte vad ursprunget beträffar lämpar sig för klimatförhållandena i Finland, är det skäl för köpare och slutanvändare av frö och plantor att fästa mer uppmärksamhet än hitills vid valet av rätt ursprung. Om skogsägarens skyldighet att använda frö och plantor av lämpligt ursprung har bestämts i skogsförordningen (1200/1996) med stöd av skogsagen.

Om användningen av skogsodlingsmaterial är till förfång för skogsbruket, miljön, genresurserna eller naturens mångfald kan marknadsföring till slutanvändaren av material av ett visst ursprung emellertid förbjudas genom beslut av gemenskapens vederbörande organ. Särskilt i syfte att bevara genresurserna hos ädla lövträd av finländskt ursprung kan man vara tvungen att ty sig till marknadsföringsförbud.

5. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med Kontrollcentralen för växtproduktion och Skogsforskningsinstitutet.

Under beredningens gång har två höranden ordnats, varvid förädlare av skogsträd, producenter av frö och plantor av skogsträd, producenter av prydnadsplantor samt företrädare för skogsindustrin och skogsägarna har hörts.

Om propositionsutkastet har begärts utlåtande av justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, social-

och hälsovårdsministeriet samt handels- och industriministeriet, liksom av dataombudsmannen, Kontrollcentralen för växtproduktion, Skogsforskningsinstitutet, Forststyrelsen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK r.y., Metsäteollisuus r.y., Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, skogscentralerna, Tullstyrelsen, Forelia Oy, Itä-Suomen Taimi Oy, Ab Mellanå Plant Oy, Pohjan Taimi Oy, Finlands 4H-förbund, Ab Sydplant Oy, Taimi-Tapio Oy, Metsämännöt Oy, Stora Enso Abp Skog, UPM-Kymmene Skog och Plantskoleodlarna rf.

I utkastet till proposition föreslogs att det i överensstämmelse med den gällande lagstiftningen också i fortsättningen fastställs detaljerade krav i fråga om storlek och odlingstäthet för sådana plantor som produceras i Finland. På grundval av utlåtandena om utkastet till proposition ansågs det vara ändamålsenligt att slopa denna reglering vid den fortsatta beredningen.

6. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

6.1. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till proposition om statsbudgeten för år 2002 och är avsedd att behandlas i samband med den.

Regeringen har till Riksdagen avlåtit en proposition med förslag till revidering av lagstiftningen om förverkandepåföljder (RP 80/2000 rd), vari föreslås att i strafflagen skall tas in ett nytt 10 kap. som innehåller sådana bestämmelser om förverkandepåföljder som är allmänna med avseende på tillämpningsområdet. Lagstiftningen är avsedd att träda i kraft i början av år 2002. I propositionens bestämmelse om förverkandepåföljder finns en hänvisning till en bestämmelse i gällande strafflag (39/1889) 2 kap. 16 § som enligt propositionen föreslås bli upphävd. Om den föreslagna ändringen av strafflagen träder i kraft före den föreslagna lagen, skall hänvisningen i den föreslagna lagens bestämmelse om förverkandepåföljd ändras. Till Riksdagen har även avlåtit regeringens proposition med förslag till revidering av strafflagens bestämmelser om brott som äventyrar hälsa och säkerhet och av vissa lagar som har samband med dem (RP 17/2001 rd), i samband med vilken har

föreslagits att straffbestämmelserna i gentekniklagen upphävs. I propositionen föreslås det att strafflagens gällande 44 kap. skall ersättas med ett nytt kapitel om brott som äventyrar hälsa och säkerhet. Brotts mot bestämmelserna i gentekniklagen bestraffas som genteknikbrott, om verksamheten är ägnad att orsaka fara för någon annans liv eller hälsa. Grova brott mot gentekniklagen bestraffas som äventyrande av andras hälsa enligt 34 kap. om allmänfarliga brott. Om däremot miljöförstöring begås genom överträdelse av gentekniklagen tillämpas bestämmelserna i strafflagens kapitel om miljöbrott. I regeringens proposition har man utgått ifrån att det är ändamålsenligt att i strafflagen på ett heltäckande sätt inbegripa bestämmelserna om brott mot gentekniklagen, men man har också förutsatt att det senare görs en separat bedömning av behovet av en mera omfattande revidering av bestämmelserna om brott mot gentekniklagen. I detta sammanhang skall avgöras om straffbarheten för sådan verksamhet som orsakar fara för miljön skall

utsträckas till att gälla även sådana genetiskt modifierade frökällor som används för produktion av skogsodlingsmaterial. I förslaget straffbestämmelser ingår en hänvisning till gentekniklagens straffbestämmelser. Om tidpunkten för upphävandet av straffbestämmelserna i gentekniklagen, med anledning av att strafflagens bestämmelser om brott som äventyrar hälsa och säkerhet träder i kraft, infaller före propositionens ikraftträdande, skall hänvisningsbestämmelsen ändras på motsvarande sätt.

6.2. Samband med internationella fördrag och förpliktelser

Som medlem av EU är Finland skyldig att harmonisera sin lagstiftning om handel med skogsodlingsmaterial med EG:s direktiv om saluföring av skogsodlingsmaterial och att verkställa direktivet inom den tidtabell som bestämts för dess verkställighet, det vill säga den 1 januari 2003.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Tillämpningsområde.* Till lagens tillämpningsområde hör enligt 1 mom. produktion, marknadsföring och import av skogsodlingsmaterial. Lagen tillämpas dock inte på verksamhet som till sin omfattning är ringa och som inte utövas yrkesmässigt. Sådan ringa verksamhet är bland annat tillfällig plantproduktion i liten skala. Begreppet skogsodlingsmaterial definieras i 3 §. Med produktion av skogsodlingsmaterial

avses alla skeden i produktionen av fröenheter, modifieringen av fröenheter till frö samt uppdragningen av plantor från frö eller växtdelar. Med marknadsföring avses utbudande till försäljning, försäljning eller annan överlåtelse mot ersättning samt förmedling till tredje part på Europeiska unionens marknad för distribution eller användning inom unionen. Med import avses införsel av skogsodlingsmaterial från något annat land än en av Europeiska unionens medlemsstater. Lagen tillämpas således inte på sådant skogsodlingsmaterial som är avsett för utförsel eller återutförsel till tredje land.

Lagen tillämpas också på sådana i bilaga 1 till skogsodlingsmaterialdirektivet avsedda frön av trädarter och artificiella hybrider av dem, som är ämnade för både prydnadsväxt- och skogsbruksändamål. Avsikten är att lagen tillämpas även på de prydnadsväxtfrön som hör till tillämpningsområdet för lagen om plantmaterial (1205/1994), oberoende av om de används för prydnadsväxt – eller skogsbruksändamål.

Enligt 4 mom. iakttas dessutom i tillämpliga delar vad som bestäms i växtskyddslagen eller med stöd av den. Växtskyddslagen gäller för sådana åtgärder med vilkas hjälp man bekämpar växtskadegörare och förhindrar att de sprids. En leverantör av skogsodlingsmaterial skall bland annat låta registrera sig i registret enligt växtskyddslagen.

2 §. *Begränsningar av tillämpningsområdet.*

Enligt paragrafens 1 mom. tillämpas lagen inte på sådana växtdelar eller plantor som av leverantören av material kan påvisas vara ämnade för annat ändamål än skogsbruk. De trädarter och artificiella hybrider som är betydelsefulla med tanke på målen för skogsodlingsmaterialdirektivet är sådana som är viktiga för skogsbruket antingen på hela gemenskapens område eller på en del av det. Lagen tillämpas inte heller på produktion av sådana fröer eller fröenheter som är ämnade enbart för försöks- eller forskningsändamål, skogsförädling eller bevarande av genresurser. Dessa ändamål är till sin karaktär annat än skogsbruk. Gemenskapslagstiftningen reglerar produktionen av sådant skogsodlingsmaterial som skall marknadsföras och marknadsföringen av detta material inom gemenskapen. Lagen tillämpas således i alla fall på marknadsföring och import av sådant frö och sådana fröenheter som producerats i de syften som avses ovan.

3 §. *Definitioner.* I bestämmelsen förslås att de följande viktigaste begreppen som används i lagen definieras: skogsodlingsmaterial, frökälla, material som modifierats med genteknik, fröenhet, ursprung, härkomst, härkomstområde, produktion, marknadsföring, leverantör av skogsodlingsmaterial och import. Definitionerna är i enlighet med gemenskapslagstiftningen. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet ges en närmare definition av begreppen skogsodlingsmaterial

och frökälla.

2 kap. Bedrivande av verksamhet

4 §. *Registrering av leverantörer av skogsodlingsmaterial.* Skogsodlingsmaterial får enligt paragrafen produceras, marknadsföras och importeras endast av en sådan leverantör som enligt den lag som skall stiftas har införts i det register som förs av Kontrollcentralen för växtproduktion. Enligt gemenskapslagstiftningen skall medlemsstaterna se till att leverantörerna av skogsodlingsmaterial är officiellt registrerade. Införandet av en registreringskyldighet, vars ändamål är att betjäna tillsynen över lagen, innebär en relativt liten belastning för verksamhetsutövaren. Ett registreringsbeslut av Kontrollcentralen för växtproduktion kan inte baseras på ändamålsenlighetsprövning, utan i registret införs var och en som utövar sådan verksamhet som regleras av lagen.

Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen i lagen anses en sådan leverantör av skogsodlingsmaterial, som innan lagen föreslås träda i kraft har registrerats i registret i enlighet med den lag om skogsodlingsmaterial som skall upphävas, vara registrerad enligt lagförslaget.

5 §. *Anmälningsskyldighet.* Enligt förslaget skall i paragrafen föreskrivas om innehållet i den anmälningsskyldighet som gäller leverantörer av skogsodlingsmaterial. Det föreslagna 1 mom. motsvarar bestämmelsen om anmälningsskyldighet i den gällande lagen. Enligt 1 mom. skall leverantören skriftligt meddela till Kontrollcentralen för växtproduktion om när verksamheten påbörjas och avslutas och om väsentliga förändringar som inträffar i verksamheten. Den föreslagna bestämmelsen gäller alla leverantörer som utövar sådan verksamhet som regleras av lagen och inga förhandsbegränsningar i fråga om anmälningsskyldiga leverantörer föreslås.

Syftet med bestämmelserna i 2 mom. är att möjliggöra en ändamålsenlig tillsyn över anskaffningen av frö och importerat material. Därför föreslås i momentet ingå en bestämmelse enligt vilken en leverantör av skogsodlingsmaterial i god tid före påbörjandet av fröinsamlingen skall göra en anmälan till Kontrollcentralen för växtproduktion om tidpunkterna för de planerade insamlingarna och

insamlingsplatserna i enlighet med kontrollcentralens föreskrifter. En importör av skogsodlingsmaterial skall göra en anmälan om importpartiet till kontrollcentralen i god tid innan partiet importeras. Enligt 80 § 2 mom. grundlagen kan en lägre myndighet än ett ministerium genom lag bemyndigas att utfärda rättsregler om bestämda frågor, om det föreligger särskilda skäl i anslutning till föremålet för regleringen. I den föreslagna bestämmelsen avses att kontrollcentralen bemyndigas att meddela enbart tekniska föreskrifter som innehåller få detaljer.

I 3 mom. föreslås ingå en bestämmelse om att en sådan leverantör av skogsodlingsmaterial som vegetativt uppförklar kloner eller klonblandningar är skyldig att årligen göra en anmälan om mängden vegetativt producerat material. På samma sätt skall en anmälan om mängden material som producerats av en frökälla av typen föräldraträd till en familj göras. Avsikten med bestämmelsen är att göra det möjligt att följa upp skogsodlingsmaterial av ett visst ursprung.

Närmare bestämmelser om innehållet i anmalingarna och om anmälningförfarandet utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet. Om grunderna för anmälningsskyldigheten bestäms dock i lag.

6 §. *Produktionsbokföring*. I paragrafen föreslås ingå en bestämmelse om skyldigheten för en leverantör av skogsodlingsmaterial att föra bok över det skogsodlingsmaterial han producerar, köper, marknadsför och importerar, såsom närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Produktionsbokföringsmaterialet skall förvaras under minst tio år räknat från slutet av det år då skogsodlingsmaterialet har marknadsförts eller använts. En leverantör av skogsodlingsmaterial eller dennes rättsinnehavare skall även efter det att verksamheten upphört se till att produktionsbokföringsmaterialet förvaras och underrätta tillsynsmyndigheten om vem som har anförtrots förvaringen av materialet. Bestämmelsen i paragrafens 2 mom. motsvarar skyldigheten att förvara bokföringsmaterial enligt bokföringslagen (1336/1997).

3 kap. Produktion av skogsodlingsmaterial

7 §. *Krav som gäller frökällor*. För produktion av skogsodlingsmaterial får enligt 1 mom. endast användas en sådan frökälla som uppfyller kraven i bilagorna II-V till skogsodlingsmaterialdirektivet, har klassificerats enligt dem och som har godkänts av Kontrollcentralen för växtproduktion eller ett officiellt organ i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen. Eftersom det är nödvändigt att det i lagen finns en allmän bestämmelse om kraven på och klassificeringen av frökällor och det är fråga om detaljerade förteckningar som skall verkställas direkt ur bilagorna till skogsodlingsmaterialdirektivet, är det motiverat att med hjälp av en hänvisningsbestämmelse inbegripa bilagorna till direktivet i lagen.

Det är även ändamålsenligt att i förordningens bestämmelser inbegripa en detaljerad förteckning som gäller klassificeringen av frökällor i enlighet med gemenskapslagstiftningen.

Skogsodlingsmaterial och frökällor som används för produktion av detta delas in i ursprungskategorier såsom närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas även närmare bestämmelser om kraven på frökällans kvalitet, sammansättning och maximimängd av det skogsodlingsmaterial som produceras av denna samt kloner och klonblandningar. Det är fråga om krav av teknisk och detaljerad karaktär, om vilka det inte är ändamålsenligt att bestämma i lag.

8 §. *Krav som gäller genetiskt modifierad frökälla*. Här bestäms om de krav som genetiskt modifierat material skall uppfylla för att kunna användas för produktion av skogsodlingsmaterial. Enligt 1 mom. skall sådant material, förutom de allmänna krav som ställs på frökällor, även uppfylla kraven i bilaga V till skogsodlingsmaterialdirektivet. Enligt gemenskapslagstiftningen får genetiskt modifierade sorter produceras endast om nödvändiga åtgärder för konstaterande och undvikande av negativa effekter för människors hälsa och miljön har vidtagits. Motsvarande bestämmelse föreslås inbegripas i 1 mom. Genetiskt modifierade frökällor skall också godkännas i enlighet med förfarandet i gentekniklagen eller lagstiftningen om genomförandet av Europeiska gemenskapens bestämmelser.

Gentekniknämnden beslutar i enlighet med gentekniklagen om godkännandet. Med den reservation i fråga om förfarandet enligt gemenskapslagstiftningen som ingår i paragrafen, har man förberett sig på ett behov som eventuellt uppstår senare.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms om de undersökningar och åtgärder som avses i 1 mom. samt om godkännandet av dessa. Avsikten är att i förordningen inbegripa de krav i kommissionens regelverk om verkställighet, vars beredning ännu inte är klar. Genom ministeriets förordning kan dessutom utfärdas bestämmelser om förfarandet vid de undersökningar och åtgärder som avses i 1 mom. och om förfarandet för godkännande, dock inte förfarandet enligt gentekniklagen. Innan de i momentet avsedda bestämmelserna utfärdas skall ett utlåtande i ärendet begäras av social- och hälsovårdsministeriet och miljöministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet övervakar frågor enligt gentekniklagen i anslutning till hälsa och miljöministeriet förebyggandet och förhindrandet av skadeverkningar på miljön.

I Finland kan sorter som modifierats med genteknik marknadsföras först efter det att de har godkänts enligt det förfarande som anges i gentekniklagen. I praktiken kan jord- och skogsbruksministeriet besluta om marknadsföring av material som modifierats med genteknik endast om materialets säkerhet och användbarhet först har utretts.

9 §. *Godkännande och registrering av frökälla.* Enligt 1 mom. skall godkännande av en frökälla sökas med en ansökan som riktas till Kontrollcentralen för växtproduktion. Innan frökällan godkänns skall kontrollcentralen, antingen genom att inspektera frökällan eller på grundval av en tillförlitlig utredning av sökanden, klarlägga att frökällan uppfyller de krav som ställs på frökällor eller genetiskt modifierat material. Materialet skall så uppfylla de krav som ställs på olika klasser i bilagorna II-V i skogsodlingsmaterialdirektivet.

Kontrollcentralen för växtproduktion beslutar om godkännande av frökällan. Kontrollcentralen skall godkänna en sådan frökälla som uppfyller kraven i bestämmelsen. Kontrollcentralen för in den godkända frökällan i registret, klassificerar den och ger de godkända enheterna en särskild registerbeteckning som även antecknas på det

stambrev som utfärdas för frökällan.

I 3 mom. bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om ansökan.

10 §. *Stambrev.* För skogsodlingsmaterial som erhållits av en godkänd frökälla skall ett stambrev utfärdas. Om fröpartier som samlats in från samma fröplantage har blandats, skall ett nytt stambrev utfärdas för detta material.

Enligt 2 mom. skall om stambrev för ett fröparti ansökas hos Kontrollcentralen för växtproduktion senast inom tre månader från det att klängningen och rensningen av fröpartiet har avslutats samt om stambrev för vegetativt uppförökade kloner eller klonblandningar i god tid innan materialet marknadsförs.

Jord- och skogsbruksministeriet bemyndigas att genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som skall antecknas i stambrevet.

11 §. *Separat förvaring, blandning och identifiering av partier av skogsodlingsmaterial.* Enligt denna paragraf skall partier av skogsodlingsmaterial kunna identifieras och hållas åtskilda under samtliga skeden i produktionen. Fröpartier som samlats in från samma fröplantage kan emellertid blandas. Jord- och skogsbruksministeriet bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om specificering av och om separat förvaring av material. Det är ändamålsenligt att i förordningens bestämmelser inbegripa detaljerade förteckningar över identifiering av partierna enligt gemenskapslagstiftningen.

4 kap. Marknadsföring av skogsodlingsmaterial

12 §. *Säljbart skogsodlingsmaterial.* Enligt 1 mom. skall skogsodlingsmaterialet som marknadsförs uppfylla de detaljerade kvalitetsnormer som i bilaga VII till skogsmaterialdirektivet ställs på säljbart material, samt de krav på materialet friskhet och yttre kvalitet som bestäms närmare genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Enligt gemenskapslagstiftningen kan medlemsstaterna ställa ytterligare krav eller strängare krav på godkännandet av en frökälla som producerats på deras eget

område och på produktion av material som fått från frökällan.

Enligt 2 mom. får partier av skogsodlingsmaterial marknadsföras endast i partier enligt 11 §. Partierna skall hållas åtskilda under marknadsföringen och specificeras så att de tydligt går att identifiera. Fröpartier som samlats in från en bestämd fröplantage kan marknadsföras i blandade partier. I momentet föreslås att allmänna bestämmelser utfärdas om förpackning av sådant skogsodlingsmaterial som är avsett för marknadsföring. Enligt gemenskapslagstiftningen får fröenheter marknadsföras endast om de uppfyller kvalitetsnormerna och om de förvaras i förslutna förpackningar. Förpackningssättet skall vara sådant att det inte är möjligt att återförsluta en öppnad förpackning.

13 §. *Uppgifter som lämnas köparen.* Köparen skall på förpackningen av eller i de handlingar som följer med ett parti skogsodlingsmaterial lämnas sådana uppgifter om partiet som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet och med vilka skall avses uppgifter som är härledda ur gemenskapslagstiftningen. I enlighet med gemenskapslagstiftningen bestäms här också att importerat skogsodlingsmaterial som marknadsförs inom gemenskapen skall åtföljas av antingen ett stambrev eller ett av ursprungslandet utfärdat officiellt intyg och övriga exporthandlingar i anslutning till det importerade materialet.

14 §. *Dispensförfarande.* Här föreslås bestämmas att Kontrollcentralen för växtproduktion på ansökan kan bevilja en leverantör av skogsodlingsmaterial ett tidsbegränsat tillstånd för marknadsföring av sådant skogsodlingsmaterial som inte uppfyller kraven i den föreslagna lagen, om det framgår att det inte inom gemenskapen i tillräcklig mån finns tillgång till material som uppfyller kraven och om Europeiska unionens behöriga organ godkänner undantaget. En förutsättning för beviljande av undantagslov är dessutom att materialet till sitt ursprung lämpar sig för det planerade användningsområdet.

Enligt gemenskapslagstiftningen skall, med iakttagande av det förfarande som bestäms i artikel 4 och 7 i rådets beslut 1999/468/EG om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter, när sådana

tillfälliga svårigheter som är oöverstigliga för gemenskapen uppstår i leveransen av skogsodlingsmaterial, en eller flera medlemsstater tillåtas att under en bestämd tid marknadsföra sådant skogsodlingsmaterial som uppfyller mindre stränga krav.

Ansökan om dispens skall inlämnas i god tid innan det finns behov av att marknadsföra det skogsodlingsmaterial som ansökan avser. Kontrollcentralen för växtproduktion skall skicka den jämte sitt utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet för åtgärder.

Jord- och skogsbruksministeriet bemyndigas i 3 mom. att utfärda närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om undantagslov och om förfarandet vid ansökan, i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av skogsodlingsmaterial.

5 kap. Myndigheter

15-16 §. *Allmän styrning och tillsyn. Tillsynsmyndigheter.* Paragraferna innehåller bestämmelser om de myndigheter som handhar verkställigheten av och tillsynen över lagen. Enligt bestämmelserna skall den allmänna ledningen och tillsyn av lagens verkställighet ankomma på jord- och skogsbruksministeriet. Kontrollcentralen för växtproduktion fungerar som huvudansvarig tillsynsmyndighet och samtidigt som officiell centralmyndighet enligt gemenskapslagstiftningen. Kontrollcentralen för växtproduktion deltar även i tillsynen över importen av skogsodlingsmaterial och anlitar tullverket vid skötseln av denna uppgift. Även skogscentralerna kan anlitas som hjälp vid tillsynen. På grundval av lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) har skötseln av de myndighetsuppgifter som ankommer på skogscentralerna separerats från skötseln av övriga uppgifter.

6 kap. Tillsyn och kontroller

17 §. *Allmänna principer för organiseringen av tillsynen.* Här föreslås bestämmelser om allmänna principer för organiseringen av tillsynen. Tillsynen skall vara rättvis, regelbunden och ändamålsenlig och dessutom genomföras så att den inriktas på olika skeden i produktionen, marknadsföringen och importen av

skogsodlingsmaterial. Vid tillsynen över importen av skogsodlingsmaterial iakttas i tillämpliga delar rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, tullagen (1466/1994) och växtskyddslagen samt bestämmelserna med stöd av dem.

Med bestämmelserna i denna paragraf försöker man styra en ändamålsenlig organisering av tillsynen och säkerställa att den inriktas på ett jämlikt sätt. Jord- och skogsbruksministeriet har möjlighet att vid behov utfärda närmare bestämmelser om organiseringen av tillsynen.

18 §. *Rätt att utföra kontroller.* Här föreslås bestämmelser om tillsynsmyndigheternas befogenheter vid utförandet av kontroller. Utförandet av kontroller förutsätter bland annat tillträde till fröplantager, frötäktbestånd, fröklämningsanstalter, plantskolor och andra produktionsställen samt till de lokaliteter där sådan verksamhet som omfattas av denna lag utövas, samt inspektion av dessa. Vid kontrollen skall dessutom tillsynsmyndigheterna kunna granska produktionsbokföringen för leverantören av skogsodlingsmaterial samt avgiftsfritt ta de prov som kontrollen förutsätter. Inspektioner skall dessutom inte göras i lokaler som omfattas av hemfriden.

19 §. *Rätt att få upplysningar.* Paragrafen innehåller bestämmelser om tillsynsmyndigheternas rätt att få de upplysningar som förutsätts för kontroller och tillsyn enligt lag. Rätten är begränsad till de för tillsynen nödvändiga uppgifter och handlingar som en leverantör av skogsodlingsmaterial på begäran avgiftsfritt skall tillställa myndigheterna.

20 §. *Europeiska gemenskapens inspektörer.* Kommissionens inspektörer kan utföra kontrollbesök till medlemsstaterna i syfte att säkerställa att medlemsstaterna har verkställt gemenskapslagstiftningen korrekt. För att inspektörerna skall kunna utföra dessa inspektioner som baserar sig på EG:s lagstiftning skall de ha motsvarande rätt till information och kontroll som de inhemska tillsynsmyndigheterna.

21 §. *Tillsynsregister.* Här föreslås bestämmelser om de register som skall föras med tanke på den tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheterna. Enligt förslaget för Kontrollcentralen för växtproduktion register över anmälningsskyldiga leverantörer av skogsodlingsmaterial, godkända frökällor,

frökällor vilkas godkännande har återkallats samt stambrev.

För att beakta kraven på skydd för personuppgifter i 10 § 1 mom. grundlagen föreslås i paragrafens 2 - 4 mom. sådana bestämmelser som skall ingå i lag och som gäller tillsynsregistrens användningsändamål, uppgiftsinnehåll samt förvaringstiden för uppgifterna. Eftersom registret vad datainnehållet beträffar kan betraktas som ett sådant personregister som avses i personuppgiftslagen (523/1999) föreslås i 5 mom. i övrigt beträffande skyddet för personuppgifter en hänvisning till lagstiftningen om skydd för personuppgifter. Beträffande utlämnandet av uppgifter hänvisas även till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om registrering och information som skall föras i registret. Detta bemyndigande föreslås i 4 mom.

22 §. *Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter.* Här bestäms om tillsynsmyndigheternas rätt att få sekretessbelagda uppgifter. Enligt paragrafen får, utan hinder av tystnadsplikten, sådana uppgifter som erhållits vid utförandet av uppdrag enligt lagen lämnas ut till tillsynsmyndigheterna för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

En myndighet som deltar i verkställigheten av lagen har också rätt att utan hinder av tystnadsplikten till jord- och skogsbruksministeriet för vidare utlämnande till Europeiska gemenskapernas vederbörande organ lämna ut sådana uppgifter som i övrigt är sekretessbelagda men som är nödvändiga vid tillsynen över att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits.

23 §. *Utbyte av information mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater.* Enligt paragrafen får tillsynsmyndigheterna till andra myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater lämna ut de uppgifter som tillsynen över skogsodlingsmaterialdirektivet förutsätter. Enligt gemenskapslagstiftningen skall medlemsstaterna försäkra sig om att deras officiella organ ger varandra handräckning i syfte att erhålla de uppgifter som behövs för att säkerställa en korrekt tillämpning av gemenskapslagstiftningen och särskilt då skogsodlingsmaterial överförs från en

medlemsstat till en annan.

Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller om affärs- eller yrkeshemligheter får emellertid inte lämnas ut. Då personuppgifter lämnas ut skall bestämmelserna i personuppgiftslagen iakttas.

24 §. *Avgifter.* För myndigheternas prestationer med stöd av denna lag uppbärs av leverantören av skogsodlingsmaterial avgifter som bestäms enligt lagen om grunderna för avgifter till staten.

7 kap. Administrativa tvångsmedel

25 §. *Återkallande av godkännande av en frökälla.* Då villkoren i 1 mom. uppfylls skall godkännandet återkallas. Återkallande av godkännande kan komma i fråga till exempel med anledning av skogsskada, avverkning eller en annan sådan förändring som inträffat i materialet. Vegetativt förökade kloner eller klonblandningar och frökällor av typen föräldraträd till en familj avförs från registret då uppföringsmängderna enligt villkoren har uppfyllts. När en anmälan om att frökällan inte längre används eller går att använda för produktion av skogsodlingsmaterial har gjorts till tillsynsmyndigheten eller då myndigheten på annat sätt upptäcker att frökällan inte längre uppfyller kraven i den föreslagna lagen, skall godkännandet av frökällan återkallas. Innan godkännandet återkallas skall Kontrollcentralen för växtproduktion ge frökällans ägare eller den som ansökt om godkännande av frökällan en anmärkning samt vid behov fastställa en tidsfrist inom vilken frökällan skall motsvara de krav som i lagen ställts på den. Om frökällan inte inom den utsatta tiden motsvarar kraven i lag skall Kontrollcentralen för växtproduktion återkalla godkännandet.

26 §. *Marknadsföringsförbud för skogsodlingsmaterial.* I paragrafen bestäms om möjligheterna för Kontrollcentralen för växtproduktion att utfärda förbud när ett parti skogsodlingsmaterial som granskats eller som i övrigt omfattas av tillsynen inte motsvarar kraven i lagstiftningen, eller om det finns anledning att tro att så är fallet. Förbudet mot marknadsföring är i allmänhet avsett att gälla marknadsföring av ett bestämt parti skogsodlingsmaterial men kan, på grundval av att partier som strider mot bestämmelserna konstaterats, utsträckas till

att mera omfattande gälla marknadsföring av sådant skogsodlingsmaterial som strider mot bestämmelserna.

Enligt 2 mom. skall förbudet meddelas för viss tid om det är möjligt att avhjälpa den bristfällighet som ligger till grund för förbudet. Exempel på en sådan situation är då det går att få ett plantparti att motsvara kvalitetsfordringarna genom att man sorterar plantpartiet på nytt och därmed avlägsnar en tillräcklig mängd plantor som inte uppfyller kvalitetsnormerna. Förbudet skall återkallas utan dröjsmål om bristen har avhjälpes eller om den inte längre äger någon betydelse.

I 3 mom. föreslås bestämmas om det förfarande som skall iakttas om det kan konstateras eller om det finns grundad anledning att tro att användningen av skogsodlingsmaterial på grund av dess fenotypiska eller genetiska egenskaper är till förfång för skogsbruket, miljön, genresurserna eller den biologiska mångfalden. Jord- och skogsbruksministeriet kan härvid förbjuda marknadsföring av materialet till slutanvändaren samt besluta om villkoren för användningen av det, under förutsättning att Europeiska unionens vederbörande myndighet har gett ett separat beslut i frågan. Enligt gemenskapslagstiftningen kan en medlemsstat på ansökan beviljas tillstånd att förbjuda marknadsföring till slutanvändaren av ett bestämt skogsodlingsmaterial som är avsett för sådd eller plantering, om det finns skäl att anta att användningen av materialet har de negativa effekter som nämns ovan.

27 §. *Bestämmelse om användning, förstörande eller utförsel av skogsodlingsmaterial.* Här föreslås bestämmelser om de beslut eller föreskrifter av Kontrollcentralen för växtproduktion, som vid behov används för verkställandet av förbudet mot marknadsföring.

Enligt förslaget kan bestämmas att det material som förbudet gäller får användas för annat ändamål än skogsbruk. Ett exempel på detta är användning för prydnadsändamål under förutsättning att materialet i övrigt är i enlighet med växtskyddslagen och lagen om plantmaterial. I praktiken är förfarandet i första hand att tillåta användning för annat ändamål, om inte tillsynen över att förbudet iakttas förutsätter något annat. Tillstånd för användning för annat ändamål framgår till exempel av ett sådant beslut om förbud som utfärdas med stöd av 26 §.

Bestämmelsen om utförelse enligt paragrafen används vid behov i sådana fall då förbudet mot marknadsföring har utfärdats i samband med import. Ett påbud om att förstöra skogsodlingsmaterial behöver utfärdas närmast då bestämmelsen om utförelse inte iakttas. Till besluten kan fogas villkor om det förfarande som skall iakttas då påbudet verkställs.

28 §. *Vite och tvångsutförande.* Enligt förslaget kan Kontrollcentralen för växtproduktion förena förbudet mot marknadsföring, beslutet om användning av skogsodlingsmaterial eller bestämmelsen om förstörelse eller utförelse med vite eller med hot om tvångsutförande.

Allmänna bestämmelser om administrativt vite, hot om tvångsutförande och tvångsutförande har utfärdats i viteslagen (1113/1990). Enligt 10 § kan vite utdömas om ett förbud eller beslut inte har iakttagits utan giltig orsak. Den myndighet som har förelagt vitet får döma ut det. Kostnaderna för förstörelse genom tvångsutförande betalas av statens medel och drivs in av den försumlige enligt vad som stadgas om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

8 kap. Särskilda bestämmelser

29 §. *Ändringssökande.* I 1 mom. föreslås att ändring i beslut som Kontrollcentralen för växtproduktion har fattat söks genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden, som är en oberoende myndighet inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och har karaktären av förvaltningsdomstol. Ändring i beslut av landsbygdsnäringsnämnden får sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om besvärskämnden stadgas i lagen om landsbygdsnäringsnämnden (1203/1992).

Enligt 7 § förvaltningsprocesslagen (596/1996) är huvudregeln att besvär över beslut av en myndighet som är underställd statsrådet anförs hos förvaltningsdomstolen. Det finns behov av att utveckla de system för ändringssökande som ingår i lagarna om granskningsverksamhet inom jord- och skogsbruket, så att de i så stor utsträckning som möjligt både innehållsmässigt och organisatoriskt motsvarar systemet enligt förvaltningsprocesslagen. Beträffande besvär har dock landsbygdsnäringsnämnden

besvärskämnd i förslaget ansetts vara mera ändamålsenlig än förvaltningsdomstolen med beaktande av att det bör strävas till en enhetlig förvaltningsprocess inom jord- och skogsbruksförvaltningen. Bland annat har sökande av ändring enligt lagen om handel med utsäde (782/2000) och lagen om plantmaterial (sådan den lyder ändrad genom lag 727/2000) riktats till landsbygdsnäringsnämnden.

Över jord- och skogsbruksministeriets beslut skall besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen med stöd av 7 § 1 mom. förvaltningsprocesslagen.

30 §. *Verkställighet.* Här finns en bestämmelse om omedelbar verkställighet av en tillsynsmyndighets beslut. Av praktiska skäl kan det vara nödvändigt att de föreslagna åtgärderna vidtas innan beslutet vunnit laga kraft.

31 §. *Straffbestämmelse.* Här ingår straffbestämmelser om brott mot lagen. Med tanke på iakttagandet av bestämmelserna har man i propositionen önskat ge tillsynen och de administrativa tvångsmedlen en avgörande betydelse i jämförelse med straffbestämmelserna. Som ett medel för ingripande i sista hand är dock straffbestämmelserna nödvändiga när det inte längre finns andra medel att tillgå. Förseelse vid handel med skogsmaterial förutsätter en uppsåtlig gärning eller grov oaktsamhet. Eftersom lagen om handel med skogsodlingsmaterial endast gäller yrkesmässig verksamhet kan i fråga om de skyldigheter som föreskrivs i propositionen förutsättas en särskild skyldighet för aktörerna att vara omsorgsfulla, vilket motiverar att straffbarheten utsträcks till att även gälla brott som begåtts av grov oaktsamhet. Straffet föreslås vara böter. Bestämmelsen om förverkandepåföljd i förslaget 32 § gäller förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial. Så som det har redogjorts för i samband med den allmänna motiveringen, tillämpas strafflagens allmänna bestämmelser om förverkandepåföljd då helhetsrevideringen i anslutning till förverkandepåföljder (RP 80/2000 rd) träder i kraft.

Den som bryter mot de bestämmelser som räknats upp i paragrafen gör sig skyldig till förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial. En underlåtelse att uppfylla skyldigheten att föra bok över produktionen kan också uppfylla

brottsrekvisiten för ett sådant bokföringsbrott som är straffbart enligt strafflagen. Ett utkast till förordning av jord- och skogsbruksministeriet ingår som bilaga till regeringspropositionen.

Enligt 2 mom. skall straffbestämmelserna i gentekniklagen tillämpas, om material som modifierats med genteknik används för produktion av skogsodlingsmaterial i strid med villkoren i den lag som skall stiftas.

Enligt 3 mom. kan Kontrollcentralen för växtproduktion underlåta att göra en anmälan om förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial om förseelsen som helhet betraktad är uppenbart ringa med hänsyn till rådande förhållanden. Härvid kan enligt förslaget kontrollcentralen ge en skriftlig anmärkning om ett uppenbart ringa förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial, utan att skrida till de andra åtgärder som avses i bestämmelsen, och samtidigt uppmana den som gjort sig skyldig till förseelsen att korrigerera felen.

Kontrollcentralen för växtproduktion skulle vid förundersökning och i underrätten ges möjlighet att bli hörd i det ärende om vilket Kontrollcentralen har gjort anmälan om åtal.

32 §. *Förverkandepåföljd*. Här ingår en bestämmelse om förverkandepåföljd i fråga om marknadsföring av skogsodlingsmaterial i strid med den föreslagna lagen. Beträffande den ekonomiska fördel som ett brott medför och konfiskeringen av ett föremål eller annan egendom som använts för brottet hänvisas i paragrafen till strafflagens bestämmelser i ärendet.

33 §. *Handräckning*. Här föreslås att en tillsynsmyndighet vid behov kan få handräckning av andra myndigheter för utförande av tillsyns- och kontrolluppgifter enligt den lag som skall stiftas.

34 §. *Handräckning mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater*. I paragrafen bestäms om tillsynsmyndigheternas skyldighet att ge andra myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater handräckning så som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Enligt gemenskapslagstiftningen kan med iakttagande av det förfarande som bestämts i artiklarna 4 och 7 i rådets beslut utfärdas detaljerade bestämmelser om handräckning mellan medlemsstater i syfte att säkerställa ett effektivt tillämpande av gemenskapslagstiftningen och särskilt då

skogsodlingsmaterial flyttas från en medlemsstat till en annan.

35 §. *Ikraftträdande*. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande och om upphävande den gällande lagen om handel med skogsodlingsmaterial. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003. Samtidigt upphävs den gällande lagen om handel med skogsodlingsmaterial jämte senare gjorda ändringar.

36 §. *Övergångsbestämmelser*. I paragrafens 1 mom. bestäms om att de leverantörer av skogsodlingsmaterial som innan den föreslagna lagen träder i kraft har registrerats i ett register enligt den lag som skall upphävas, anses vara registrerade enligt den föreslagna lagen.

Enligt 2 mom. anses en sådan frökälla som har godkänts innan den föreslagna lagen träder i kraft och som uppfyller kraven i 7-8 § vara godkänd enligt den föreslagna lagen, om en anmälan om frökällan i fråga görs till Kontrollcentralen för växtproduktion före den 31 mars 2003. Ett stambrev enligt den föreslagna lagen skall även sökas för skogsodlingsmaterial som erhållits från en sådan frökälla.

Vad som bestäms om kraven på frökällor gäller enligt 3 mom. inte ett sådant fröparti som har samlats in innan den föreslagna lagen träder i kraft och inte heller sådana plantor eller annat skogsodlingsmaterial som har börjat odlas innan lagen träder i kraft. Vid marknadsföring av dylikt skogsodlingsmaterial efter att den föreslagna lagen träder i kraft skall emellertid köparen meddelas att det är fråga om skogsodlingsmaterial enligt 3 mom.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Bestämmelser på lägre nivå än lag utfärdas genom förordningar av jord- och skogsbruksministeriet. Ministeriets förordningar innehåller närmast sådana detaljerade regleringar av teknisk natur som verkställigheten av gemenskapens lagstiftning förutsätter.

I den föreslagna lagen bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att genom förordning närmare bestämma om begreppen för skogsodlingsmaterial och frökällor samt att utfärda bestämmelser bland annat om innehållet i anmälningarna i anslutning till utöandet av verksamhet och

anmälningsförfarandet, sådana detaljerade uppgifter som skall föras in de register som upprätthålls av Kontrollcentralen för växtproduktion samt förandet av register, produktionsbokföringens innehåll samt de krav som ställs på frökällornas kvalitet, klassificering, sammansättningen och maximimängd av det skogsodlingsmaterial som producerats av frökällan samt krav för kloner och klonblandningar. Vidare bemyndigas jord- och skogsbruksministeriet att utfärda förordningar om identifieringen och den separata förvaringen av partier av skogsodlingsmaterial, kraven på säljbart material, uppgifterna som skall lämnas köparen, ansökan om godkännande, innehållet i ansökan om dispens och förfarandet för ansökan, fördelning av behörigheten mellan Kontrollcentralen och tullverket, användningen av skogscentraler som handräckning vid tillsynen och organisering av tillsynen. Förordningarna gäller i regel både material som är producerat i Finland och sådant som importerats.

Kontrollcentralen för växtproduktion meddelar föreskrifter av teknisk karaktär för de anmälningar som skall göras om ett importparti och om föreskrifter som skall göras innan insamlingen av frön påbörjas.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

4. Lagstiftningsordning

4.1. Legalitetsprincipen

En av beståndsdelarna i den straffrättsliga legalitetsprincip som ingår i 8 § grundlagen är villkoret att gärningar som skall bestraffas som brott skall definieras i lag. Riksdagens lagutskott har konstaterat att legalitetsprincipen som minimikrav innehåller att kedjan av bemyndiganden är exakt angiven, att de materiella stadganden som utgör ett villkor för straffbarhet avfattas med den exakthet som krävs av straffstadganden och att det framgår av det normkomplex stadgandena ingår i att brott mot dem är straffbart. Också i det stadgande som inbegriper själva kriminaliseringen bör det finnas någon slags saklig beskrivning av den gärning som avses bli kriminaliserad. (LaUU 5/1994 rd)

Av denna anledning har utgångspunkten i propositionen varit att de straffbara gärningarna nämns i 31 § i den föreslagna lagen. I den föreslagna straffbestämmelsen nämns i detalj de brott mot i lagen ställda krav som föreslås vara straffbara. Förteckningen innehåller också hänvisningar till omständigheter som regleras genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Eftersom endast ett begränsat antal näringsidkare bedriver handel med skogsodlingsmaterial och de krav som gäller dem till stor del överensstämmer med gällande praxis, kommer straffbestämmelsen i praktiken att tillämpas endast på personer som i princip borde känna till innehållet i den lagstiftning som gäller handeln med skogsodlingsmaterial. På samma sätt som i lagutskottets ovan nämnda utlåtande utgår också denna proposition från att också andra straffrättsliga påföljder utöver straffen nämns i lagen. I förslagets 32 § ingår därför en bestämmelse om förverkandepåföljd.

4.2. Skydd av personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande (GrUU 14/1998 rd) att till de frågor som utifrån bestämmelsen om grundläggande fri- och rättigheter gällande skydd för personuppgifter absolut bör regleras hör åtminstone syftet med registreringen, de registrerade uppgifternas innehåll, ändamålen för vilka uppgifterna får användas inbegripet rätten att lämna ut uppgifterna och deras förvaringstider samt den registrerades rättsskydd. Samma gäller i vilken utsträckning dessa omständigheter skall regleras och hur ingående på lagnivå. I enlighet med det lagförbehåll som ingår i 10 § 1 mom. grundlagen regleras förandet av tillsynsregister i förslagets 21 §. Den föreslagna bestämmelsen skall anses uppfylla de krav på reglering genom lag och hur detaljerad regleringen skall vara som följer av ovan nämnda 10 § grundlagen. Utöver bestämmelsen i fråga skall personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på insamlingen och registreringen av uppgifter samt på användningen och utlämnandet av uppgifter som registrerats i registren.

I förslaget 22 § föreslås också bestämmelser om möjligheten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter. Bestämmelsen berättigar till undantag endast i fråga om omständigheter som hänför sig till ekonomisk ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet. Uppgifterna får lämnas endast till de tillsynsmyndigheter som avses i den föreslagna lagens 15 och 16 § och vilkas rätt att få uppgifter omfattar endast uppgifter som är nödvändiga för utförandet av uppgifter enligt lagen. Syftet med bestämmelsen om rätt att få uppgifter är att göra det möjligt att säkerställa riktigheten i de uppgifter som gäller skogsodlingsmaterialets ursprung, vilket är ett mål för gemenskapslagstiftningen. Gemenskapslagstiftningen har som mål att skogsodlingsmaterialet klart skall kunna identifieras och specificeras från det materialet samlas in ända fram till att det levereras till slutanvändaren. Av medlemsstaterna förutsätts att deras behöriga myndigheter ger varandra handräckning i syfte att erhålla de uppgifter som behövs för att säkerställa en korrekt tillämpning av skogsodlingsmaterialdirektivet. För säkerställande av att dessa mål uppnås är det nödvändigt att möjliggöra att uppgifter som annars omfattas av affärs- eller yrkeshemligheten eller hänför sig till den ekonomiska ställningen kan lämnas ut till tillsynsmyndigheterna.

4.3. Frihet att utöva näring

En för denna proposition central bestämmelse om grundläggande fri- och rättigheter är också 18 § grundlagen, enligt vilken var och en har rätt att i enlighet med lag skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Enligt grundlagsutskottet är näringsfrihet huvudregeln enligt grundlagen. Utskottet har också ansett att det i undantagsfall får krävas tillstånd (t.ex. GrUU 4/2000 rd). Detta skall dock alltid regleras genom lag, som skall uppfylla villkoret att lagfästa inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter måste vara exakta och noga avgränsade. Grundlagsutskottet har också ansett att det är viktigt i hur hög grad myndigheternas befogenheter bestäms enligt så kallad bunden prövning eller ändamålsenlighetsprövning. Å andra sidan har grundlagsutskottet också konstaterat att registreringsskyldigheten från statsförfattningsrättslig synpunkt inte

väsentligt avviker från den situationen att verksamheten görs beroende av tillstånd (GrUU 24/2000 rd). Också enligt ett uttryckligt omnämnande i förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna kommer kravet på tillstånd för utövande av vissa näringar delvis att kvarstå också efter reformen särskilt för att skydda t.ex. hälsan och säkerheten (RP 309/1993 rd). Enligt lagförslaget 4 § får skogsodlingsmaterial produceras, marknadsföras och importeras enbart av en sådan leverantör som i enlighet med den föreslagna lagen har införts i det register som förs av Kontrollcentralen för växtproduktion. Gemenskapslagstiftningen förutsätter att medlemsstaterna ser till att leverantörerna av skogsodlingsmaterial är officiellt registrerade. Införandet av en registreringsskyldighet, vars ändamål är att betjäna tillsynen över lagen, innebär en relativt liten belastning för verksamhetsutövaren. Ett registreringsbeslut av Kontrollcentralen för växtproduktion kan inte baseras på ändamålsenlighetsprövning, utan i registret införs var och en som utövar sådan verksamhet som regleras av lagen. Införandet av en registreringsskyldighet innebär en ganska liten begränsning av näringsfriheten för leverantörerna av skogsodlingsmaterial och den har inte heller ansetts innebära något faktiskt hinder för dem att söka sig till branschen i fråga.

I lagförslaget 5 § ingår en bestämmelse om anmälningsskyldighet för leverantörer av skogsodlingsmaterial. Enligt den skall en leverantör göra en skriftlig anmälan om när verksamheten påbörjas och avslutas och om väsentliga förändringar som inträffar i verksamheten till Kontrollcentralen för växtproduktion. Den föreslagna bestämmelsen skall gälla alla leverantörer som utövar sådan verksamhet som regleras av lagen och inga förhandsbegränsningar i fråga om anmälningsskyldiga leverantörer föreslås. Syftet med införandet av en anmälningsskyldighet är att möjliggöra en ändamålsenlig tillsyn över lagen.

4.4. Bemyndiganden att utfärda förordning

De grundläggande bestämmelserna om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet ingår i 80 § grundlagen. Enligt paragrafens 1 mom. kan

republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis skall vid bedömningen av om delegering av lagstiftningsbehörigheten skall tillåtas allmänt fästas uppmärksamhet vid att bemyndigandet skall vara preciserat och dess tillämpningsområde klart avgränsat (RP 1/1998 rd). Delegeringen av lagstiftningsbehörigheten begränsas av bestämmelsen i 80 § 1 mom. grundlagen, enligt vilken bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag skall utfärdas genom lag. Utfärdaren av en förordning kan dock genom lag bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om detaljer som hänför sig till individens rättigheter och skyldigheter.

I förslaget ingår flera bestämmelser om bemyndigande, vilka nämns ovan i punkt 2 i propositionen. Enligt dem kan jord- och skogsbruksministeriet utfärda bestämmelser om närmare reglering genom förordning. Ministeriets förordningar kommer närmast att innehålla sådan detaljerad reglering av teknisk natur som verkställigheten av gemenskapens lagstiftning förutsätter och vars innehåll i regel förutsätts i gemenskapslagstiftningen.

Enligt 80 § 2 mom. grundlagen kan andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Om möjligheterna för Kontrollcentralen för växtproduktion att meddela föreskrifter redogörs ovan i samband med detaljmotiveringen.

4.5. Sammandrag

Till propositionen hänför sig bestämmelser som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna enligt 2 kap. grundlagen. Det är möjligt att begränsa de grundläggande fri- och rättigheterna med stöd av lagförbehållen i bestämmelserna om de grundläggande fri- och rättigheterna och därutöver med stöd av de allmänna begränsningsläror som uppkommit inom grundlagsutskottets tolkningspraxis. De bestämmelser i lagförslaget som hänför sig till handeln med skogsodlingsmaterial kan inte anses begränsa de grundläggande fri- och rättigheter som ingår i 2 kap. grundlagen i större omfattning än vad som är nödvändigt för att de för samhället viktiga mål som utgör grund för regleringen skall kunna uppnås.

Lagen om handel med skogsodlingsmaterial kan sålunda behandlas i den ordning som 72 § grundlagen anger.

Med stöd av vad som anförts ovan förläggs Riksdagen följande lagförslag:

Enligt 10 § 1 mom. grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Förslagets bestämmelser om tillsynsregister och registrering av leverantörer av skogsodlingsmaterial motsvarar detta krav. Med tanke på förslaget utgörs en viktig bestämmelse om grundläggande rättigheter även av 18 § grundlagen, enligt vilken var och en i enlighet med lag har rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Regeringen anser att förslaget överensstämmer med grundlagen, varför regeringens åsikt är att lagarna i förslaget kan stiftas i sedvanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om handel med skogsodlingsmaterial

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på produktion, marknadsföring och import av skogsodlingsmaterial. Denna lag gäller inte sådan ringa produktion, marknadsföring eller import av skogsodlingsmaterial som inte utövas yrkesmässigt.

Genom denna lag genomförs rådets direktiv 1999/105/EG om saluföring av skogsodlingsmaterial, nedan *skogsodlingsmaterialdirektivet*.

Denna lag tillämpas även på sådana i bilaga 1 till skogsodlingsmaterialdirektivet avsedda frön av träarter och artificiella hybrider av dessa, som kan användas vid produktion av plantor av både prydnadsväxter och skogsträd.

Förutom vad som bestäms i denna lag iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms i växtskyddslagen (1203/1994) och med stöd av den.

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på sådana växtdelar eller plantor som av leverantören kan påvisas vara avsedda för annat än skogsbruksändamål. Lagen tillämpas inte heller på produktion av sådana frön eller fröenheter som är avsedda enbart för tester

eller forskningsverksamhet, skogsförädling eller genetiskt bevarande.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *skogsodlingsmaterial* frön av skogsträd eller andra fröenheter, växtdelar eller plantor,
- 2) *frökälla* frötäktsområde, frötäktsovrånd, fröplantage, föråldratråd till en familj, klon eller klonblandning,
- 3) *genetiskt modifierat material* material som består av genetiskt modifierad organism såsom den definierats i gentekniklagen (377/1995) eller som innehåller en sådan organism,
- 4) *fröenhet* kottar, fruktställningar, frukter och frön som är avsedda för produktion av plantpartier,
- 5) *ursprung* för autoktona frötäktsovrånd eller frötäktsovrånd den plats där träden eller frötäktsovrånd är ursprunget den plats från vilken fröna eller plantorna ursprungligen infördes, ursprunget till ett frötäktsovrånd eller frötäktsovrånd kan vara okänd,
- 6) *härkomst* den plats där ett trådbestånd växer,
- 7) *härkomstområde* för arter eller underarter ett område eller ett antal områden, i förekommande fall avgränsade med beaktande av de rådande höjdskillnaderna, som uppvisar tillräckligt likartade ekologiska förhållanden och som innehåller frötäktsovrånd eller frötäktsovrånd med liknande fenotypiska eller genetiska egenskaper,

8) *produktion* alla stadier i framställningen av fröenheter, omvandlingen av fröenheter till frön och uppdragningen av plantpartier från frön eller växtdelar,

9) *marknadsföring* utbudande till försäljning, försäljning eller annan överlåtelse mot ersättning samt förmedling av skogsodlingsmaterial till tredje part på Europeiska unionens marknad för distribution eller användning inom unionen,

10) *leverantör av skogsodlingsmaterial* fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt producerar, marknadsför eller importerar skogsodlingsmaterial, samt

11) *import* införsel av skogsodlingsmaterial från något annat land än en av Europeiska unionens medlemsstater.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om det skogsodlingsmaterial som avses i 1 mom. 1 punkten och de frökällor som avses i 2 punkten.

2 kap.

Bedrivande av verksamhet

4 §

Registrering av leverantörer av skogsodlingsmaterial

Skogsodlingsmaterial får produceras, marknadsföras och importeras enbart av en sådan leverantör av material som i enlighet med denna lag har införts i det register över leverantörer av skogsodlingsmaterial som förs av Kontrollcentralen för växtproduktion.

5 §

Anmälningsskyldighet

En leverantör av skogsodlingsmaterial skall till Kontrollcentralen för växtproduktion göra en skriftligt anmälan om när verksamheten påbörjas och avslutas och om väsentliga förändringar som inträffar i verksamheten.

En leverantör av skogsodlingsmaterial skall i god tid innan insamlingen av frön påbörjas och importen av skogsodlingsmaterial sker, till Kontrollcentralen för växtproduktion göra en anmälan om tidpunkten och insamlingsplatsen för de planerade insamlingarna och om importpartiet, i enlighet med de föreskrifter kontrollcentralen meddelar.

En sådan leverantör av skogsodlingsmaterial som vegetativt uppförkar kloner eller klonblandningar eller producerar skogsodlingsmaterial av en frökälla av typen föräldraträd till en familj, skall årligen till Kontrollcentralen för växtproduktion göra en anmälan om mängden producerat material.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan och anmälningsförfarandet.

6 §

Produktionsbokföring

En leverantör av skogsodlingsmaterial skall så som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet föra bok över det skogsodlingsmaterial han producerat, köpt, marknadsfört och importerat. Produktionsbokföringsmaterialet skall förvaras minst tio år räknat från slutet av det år då partier av skogsodlingsmaterialet har marknadsförts eller använts.

Då verksamheten upphör skall leverantören av skogsodlingsmaterial eller dennes rättsinnehavare se till att produktionsbokföringsmaterialet förvaras i enlighet med 1 mom. och underrätta tillsynsmyndigheten om vem som har anförtratts förvaringen av bokföringsmaterialet.

3 kap.

Produktion av skogsodlingsmaterial

7 §

Krav som gäller frökällor

För produktion av skogsodlingsmaterial får endast användas en sådan frökälla som uppfyller kraven i bilagorna II – V till skogsodlingsmaterialdirektivet, som har klassificerats enligt dem och som har godkänts av Kontrollcentralen för växtproduktion eller en behörig myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms närmare om de krav som ställs på frökällans kvalitet och klassificering, på sammansättning och maximimängd av det skogsodlingsmaterial som producerats av den samt på kloner och

klonblandningar.

8 §

Krav som gäller genetiskt modifierad frökälla

Utöver vad som föreskrivs i 7 § får en genetiskt modifierad frökälla användas för produktion av skogsodlingsmaterial endast om den uppfyller kraven i bilaga V till skogsodlingsmaterialdirektivet och om behövliga undersökningar och andra åtgärder har utförts i syfte att konstatera och undvika negativa effekter på människors hälsa och miljön och om den genetiskt modifierade frökällan har godkänts i ett förfarande enligt gentekniklagen eller lagstiftningen om genomförande av Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av frökällor.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de undersökningar och åtgärder som avses i 1 mom. samt om godkännande av dem. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom utfärdas bestämmelser om förfarandet vid utförande och godkännande av de undersökningar och åtgärder som avses i 1 mom. till den del det är fråga om andra förfaranden än förfaranden enligt gentekniklagen. Innan sådana bestämmelser som avses i detta moment utfärdas skall i saken begäras utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet och av miljöministeriet.

9 §

Godkännande och registrering av en frökälla

Godkännande av en frökälla söks med en ansökan som riktas till Kontrollcentralen för växtproduktion. Innan frökällan godkänns skall kontrollcentralen antingen genom att kontrollera frökällan eller på grundval av annan tillförlitlig utredning som framlagts av sökanden klarlägga att materialet uppfyller kraven i 7 och 8 §.

Om en frökälla uppfyller kraven i 1 mom., skall Kontrollcentralen för växtproduktion fatta beslut om godkännande av frökällan och klassificeringen av den och föra in den godkända frökällan i registret.

Genom förordning av jord- och

skogsbruksministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om ansökan om godkännande.

10 §

Stambrev

Kontrollcentralen för växtproduktion utfärdar ett stambrev för det skogsodlingsmaterial som erhållits av godkända frökällor. Om olika partier av skogsodlingsmaterial blandas skall ett nytt stambrev utfärdas för ett sådant material.

Ansökan om stambrev för ett fröparti skall lämnas in till Kontrollcentralen för växtproduktion senast inom tre månader efter det att klängningen och rensningen av fröpartiet har avslutats. Ansökan om stambrev för vegetativt uppförade kloner eller klonblandningar skall lämnas in i god tid innan materialet marknadsförs.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om de uppgifter som skall antecknas i stambrevet.

11 §

Separat förvaring, blandning och identifiering av partier av skogsodlingsmaterial

Partier av skogsodlingsmaterial skall identifieras och hållas åtskilda under samtliga skeden i produktionen. Fröpartier som samlats in i samma fröplantage kan emellertid blandas. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om identifiering och separat förvaring av partier av skogsodlingsmaterial.

4 kap.

Marknadsföring av skogsodlingsmaterial

12 §

Säljbart skogsodlingsmaterial

Skogsodlingsmaterial som marknadsförs skall uppfylla de kvalitetskrav som i bilaga VII till skogsodlingsmaterialdirektivet ställs på säljbart material samt de krav som i fråga om materialets friskhet och yttre

kvalitetsnormer närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Skogsodlingsmaterial får marknadsföras endast i partier i enlighet med 11 §. Fröenheter som är ämnade att marknadsföras skall förvaras i sådana förslutna förpackningar att det framgår om förpackningen har öppnats före följande skede i produktionen av fröenheter eller innan fröenheter används för sitt slutliga ändamål.

13 §

Uppgifter som lämnas köparen

Köparen skall på skogsodlingsmaterialets förpackning eller i de dokument som följer med partiet lämna sådana uppgifter om ett parti skogsodlingsmaterial som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Vid marknadsföring av importerat skogsodlingsmaterial skall med materialet dessutom följa antingen ett stambrev som avses i 10 § eller ett officiellt intyg som utfärdats av ursprungslandet och övriga exporthandlingar som hänför sig till det importerade materialet.

14 §

Dispensförfarande

Kontrollcentralen för växtproduktion kan på ansökan bevilja leverantören av skogsodlingsmaterial ett tidsbegränsat tillstånd för marknadsföring av sådant skogsodlingsmaterial som inte uppfyller kraven i denna lag, om det framgår att det inte inom gemenskapen finns tillgång till en tillräcklig mängd material som uppfyller kraven och om Europeiska unionens behöriga organ godkänner avvikelser. En förutsättning för beviljande av tidsbegränsat tillstånd är dessutom att materialet till sitt ursprung är lämpligt för det planerade användningsområdet.

Ansökan om dispens skall inlämnas i god tid innan det finns behov av att marknadsföra det i ansökan avsedda skogsodlingsmaterialet. Kontrollcentralen för växtproduktion skall skicka ansökan jämte sitt utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet för åtgärder. Genom förordning av jord- och

skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om ansökningsförfarandet i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av skogsodlingsmaterial.

5 kap.

Myndigheter

15 §

Allmän ledning och tillsyn

Den allmänna ledningen av och tillsynen över verkställigheten av denna lag ankommer på jord- och skogsbruksministeriet.

16 §

Tillsynsmyndigheter

För verkställigheten av denna lag samt för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den iakttas samt för organiseringen av tillsynen svarar Kontrollcentralen för växtproduktion. Utöver Kontrollcentralen för växtproduktion övervakar också tullverket importen av skogsodlingsmaterial. Genom jord- och skogsbruksministeriets förordning bestäms närmare om fördelning av behörigheten mellan kontrollcentralen och tullverket.

Vid tillsynen kan skogscentralerna anlitas så som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap.

Tillsyn och kontroller

17 §

Allmänna principer för organiseringen av tillsynen

Produktionen, marknadsföringen och importen av skogsodlingsmaterial skall övervakas objektivt och regelbundet. Tillsynsåtgärderna skall vara ändamålsenliga och på ett lämpligt sätt omfatta de olika stadierna inom produktionen och marknadsföringen av skogsodlingsmaterial samt importen.

Vid tillsynen över importen av skogsodlingsmaterial iakttas i tillämpliga delar tullagen (1466/1994) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om organiseringen av tillsynen.

18 §

Rätt att utföra kontroller

Tillsynsmyndigheterna har rätt att under tiden för förfarandet för godkännande av frökällor samt under tiden för produktion, marknadsföring och import av skogsodlingsmaterial utan förhandsmeddelande utföra inspektioner på fröplantager, frötäcksbestånd, fröklämningsanstalter, plantskolor och andra produktionsställen samt på insamlingsplatser, paketeringsställen, lager och försäljningsställen för skogsodlingsmaterial samt att avgiftsfritt ta de prov som kontrollen förutsätter. Tillsynsmyndigheterna har dessutom rätt att granska produktionsbokföringen hos leverantören av skogsodlingsmaterial. Inspektioner får emellertid inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

19 §

Rätt att få upplysningar

Tillsynsmyndigheterna har rätt att av en leverantör av skogsodlingsmaterial avgiftsfritt få de uppgifter och handlingar som behövs för kontroll och tillsyn enligt denna lag.

20 §

Europeiska gemenskapens inspektörer

Vad som i 18 och 19 § bestäms om de finländska myndigheternas rätt att utföra kontroller och få upplysningar gäller även Europeiska gemenskapens inspektörer.

21 §

Tillsynsregister

Kontrollcentralen för växtproduktion för ett register för tillsynsändamål över de anmälningsskyldiga leverantörer som avses i 5 § och de godkända frökällor som avses i 7 §, sådan frökälla vars godkännande har återkallats samt de stambrev som avses i 10 §.

I tillsynsregistren införs endast sådan information som behövs för skötseln av uppgifter enligt denna lag samt administrativ information som hänför sig till användningen av registret. I samband med förandet av register kan information även samlas in för statistiska ändamål.

I tillsynsregistren antecknas följande uppgifter om en leverantör av skogsodlingsmaterial:

- 1) namn eller firma för leverantören av skogsodlingsmaterial samt dennes personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, adress och hemort,
- 2) bransch och produktionsinriktning, samt
- 3) placeringsorter jämte adresser för fröklämningsanstalter och frölager samt plantskolor och plantlager.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om registreringen och den information som skall föras in i registret. Uppgifterna avförs från tillsynsregistren inom fem år från det att en anmälan i enlighet med 5 § 1 mom. om upphörande med verksamheten har gjorts.

På insamlingen och registreringen av personuppgifter i sådana register som avses i 1 mom. samt på användningen och utlämnandet av uppgifter som registrerats i registret tillämpas i övrigt vad som bestäms i personuppgiftslagen (523/1999) och i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

22 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Den som vid utförandet av uppdrag enligt denna lag har tagit del av uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får utan hinder av bestämmelserna om sekretess i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet lämna ut uppgifterna till de myndigheter som avses i 15 och 16 § för utförandet av uppgifter enligt denna lag.

Myndigheter som deltar i verkställigheten av denna lag har utan hinder av tystnadsplikten rätt att till jord- och skogsbruksministeriet för vidare utlämnande till Europeiska gemenskapens vederbörande organ lämna ut sådana uppgifter som i övrigt är sekretessbelagda men som är nödvändiga vid tillsynen över att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits.

23 §

Utbyte av information mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

En tillsynsmyndighet får till myndigheter i Europeiska unionens övriga medlemsstater lämna ut de uppgifter som tillsynen över skogsodlingsmaterialdirektivet förutsätter. Vid utlämnande av personuppgifter skall iaktas vad som bestäms i personuppgiftslagen. Uppgifter om en enskilds eller en sammanslutnings ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet får dock inte lämnas ut.

24 §

Avgifter

För prestationer enligt denna lag tas avgifter ut till staten enligt vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

7 kap.

Administrativa tvångsmedel

25 §

Återkallande av godkännande av en frökälla

Om frökällan inte längre används eller går att använda för produktion av uppförkningsmaterial, skall frökällans ägare eller den som ansökt om godkännande av frökällan göra en anmälan till Kontrollcentralen för växtproduktion för att återkalla godkännandet.

Tillsynsmyndigheten kan också återkalla godkännandet av en frökälla, om tillsynsmyndigheten upptäcker att frökällan inte längre uppfyller de krav som ställs i denna lag. Kontrollcentralen för växtproduktion skall i detta fall ge ägaren till frökällan, eller den som enligt 7 § har ansökt

om godkännande av frökällan, en anmärkning samt vid behov ställa en tidsfrist inom vilken frökällan skall motsvara de krav som ställts i lag. Om frökällan inte inom utsatt tid motsvarar de krav som ställs i denna lag, skall Kontrollcentralen för växtproduktion återkalla godkännandet.

26 §

Marknadsföringsförbud för skogsodlingsmaterial

Kontrollcentralen för växtproduktion kan förbjuda marknadsföringen av ett visst parti skogsodlingsmaterial eller förbjuda en leverantör av skogsodlingsmaterial som idkar marknadsföring och import att marknadsföra skogsodlingsmaterial, om materialet, förpackandet eller anteckningarna som gäller materialet inte uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Om det finns grundad anledning att misstänka att skogsodlingsmaterialet, dess förpackning eller anteckningar som gäller materialet inte uppfyller kraven som ställs på dem kan förbud meddelas även för tiden för utförandet av behövliga undersökningar som gäller uppfyllandet av kraven. Kontrollcentralen för växtproduktion kan i syfte att förhindra marknadsföringen märka skogsodlingsmaterialet på ett lämpligt sätt.

Ett förbud som avses i 1 mom. skall meddelas för viss tid om det är möjligt att avhjälpa den bristfällighet som ligger till grund för förbudet. Förbudet skall upphävas utan dröjsmål om bristfälligheten har avhjälpits eller om den inte längre är av betydelse med tanke på förbudet.

Om det kan konstateras eller om det med fog kan antas att användningen av skogsodlingsmaterial på grund av materialets fenotypiska eller genetiska egenskaper medför olägenhet för skogsbruket, miljön, genresurserna eller den biologiska mångfalden, kan jord- och skogsbruksministeriet förbjuda marknadsföring av materialet till slutanvändaren samt besluta om villkoren för användningen av det, under förutsättning att Europeiska unionens vederbörande organ har gett ett separat beslut i frågan.

27 §

Föreläggande om användning, förstöring eller utförelse av skogsodlingsmaterial

Om marknadsföring av skogsodlingsmaterial har förbjudits med stöd av 26 § kan Kontrollcentralen för växtproduktion tillåta att skogsodlingsmaterialet används för annat ändamål än skogsbruk eller bestämma att det skall föras ut ur landet eller förstöras. Till beslutet kan fogas villkor om det förfarande som skall iakttas när beslutet verkställs.

28 §

Vite eller tvångsutförande

Kontrollcentralen för växtproduktion kan förena ett förbud som avses i 26 § eller ett föreläggande om användning, förstöring eller utförelse av skogsodlingsmaterial som avses i 27 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. I ett ärende som gäller vite, hot om tvångsutförande eller tvångsutförande iakttas i viteslagen (1113/1990).

8 kap.

Särskilda bestämmelser

29 §

Ändringssökande

I beslut som Kontrollcentralen för växtproduktion har fattat med stöd av denna lag söks ändring genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden med iakttagande av vad som i förvaltningsprocesslagen (586/1996) bestäms om sökande av ändring.

Ändring i beslut av landsbygdsnäringsnämnden söks genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad som föreskrivs om ändringssökande i förvaltningsprocesslagen. Om sökande av ändring i jord- och skogsbruksministeriets beslut bestäms i förvaltningsprocessen.

30 §

Verkställighet

I ett beslut som fattas med stöd av denna lag kan bestämmas att beslutet skall iakttas innan det vunnit laga kraft, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

31 §

Straffbestämmelse och åtalsrätt

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosätter

1) de krav som i 7 § 1 mom. eller i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet vilken utfärdats med stöd av 7 § 2 mom. ställs på en frökälla som används för produktion av skogsodlingsmaterial,

2) de krav som i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet vilken utfärdats med stöd av 8 § 2 mom. ställs på användning av material som modifierats med genteknik för produktion av skogsodlingsmaterial,

3) de krav som i 11 § eller 12 § eller i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet vilken utfärdats med stöd av 11 § eller 12 § 1 mom. ställs på skogsodlingsmaterial eller partier av skogsodlingsmaterial vid produktion eller marknadsföring, eller som vid marknadsföringen av material handlar i strid med en dispens som avses i 14 §,

4) den skyldighet att föra bok över produktionen eller att förvara produktionsbokföringsmaterialet som föreskrivs i 6 § eller i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet vilken utfärdats med stöd av den,

5) den anmälningsskyldighet som föreskrivs i 5 § eller 6 § 2 mom. eller den skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i 13 § eller i en förordning av jord- och skogsbruksministeriet vilken utfärdats med stöd av den,

6) ett förbud mot marknadsföring av skogsodlingsmaterial som meddelats med stöd av 26 § eller villkor för marknadsföring som ställts med stöd av 26 § 3 mom., eller ett föreläggande enligt 27 § om användning, förstörande eller utförelse av skogsodlingsmaterial,

skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag, för *förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial* dömas till böter.

På den som åsidosätter de krav som ställs i 8 § 1 mom. i fråga om användning av material

som modifierats med genteknik för produktion av skogsodlingsmaterial, tillämpas vad som bestäms i 39—41 § gentekniklagen.

Kontrollcentralen för växtproduktion anmäler förseelser som avses i 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte göras om förseelsen som helhet betraktad skall anses som uppenbart ringa och om det inte föreligger ett allmänt intresse att kräva att åtal väcks. Härvid kan kontrollcentralen ge den leverantör av skogsodlingsmaterial som gjort sig skyldig till förseelsen en skriftlig anmärkning där denne uppmanas att korrigera felen.

Kontrollcentralen för växtproduktion skall vid förundersökningen och i tingsrätten ges tillfälle att bli hörd i det ärende om vilket kontrollcentralen har gjort anmälan om åtal.

32 §

Förverkandepåföljd

Om skogsodlingsmaterial har marknadsförts i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den kan skogsodlingsmaterialet jämte förpackningar eller värdet av materialet och förpackningarna, helt eller delvis dömas förverkat till staten, om inte detta är uppenbart oskäligt med beaktande av omständigheterna. Angående förverkandet till staten av den ekonomiska fördel en förseelse vid handel med skogsodlingsmaterial har berett liksom av föremål eller annan egendom som har använts för brottet iakttas 2 kap. 16 § strafflagen (39/1889).

33 §

Handräckning

Tillsynsmyndigheterna har rätt att vid behov få handräckning av andra myndigheter för utförande av tillsyns- och kontrolluppgifter enligt denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

34 §

Handräckning mellan myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater

En tillsynsmyndighet skall ge andra myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater handräckning så som närmare bestäms genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av Europeiska gemenskapens bestämmelser om produktion och marknadsföring av skogsodlingsmaterial.

35 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs lagen den 24 augusti 1979 om handel med skogsodlingsmaterial (684/1979) jämte ändringar (*den upphävda lagen*).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

36 §

Övergångsbestämmelser

En leverantör av skogsodlingsmaterial som innan denna lag trätt i kraft har registrerats i det register som jord- och skogsbruksministeriet för enligt den upphävda lagen anses vara registrerad enligt denna lag.

En sådan frökälla som har godkänts innan denna lag trätt i kraft och som uppfyller kraven enligt 7—8 § i denna lag kan anses vara godkänd i enlighet med 9 § i denna lag, om en anmälan om frökällan görs till Kontrollcentralen för växtproduktion före den 31 mars 2003. Före detta datum skall dock även ett stambrev enligt 10 § sökas för skogsodlingsmaterial som erhållits från en sådan frökälla.

Vad som bestäms i 7 § gäller dock inte ett sådant fröparti som har insamlats innan lagen trätt i kraft och inte heller sådana plantor

eller annat skogsodlingsmaterial som har denna lag trätt i kraft måste det meddelas att
börjat odlas innan lagen trätt i kraft. Vid det är fråga om skogsodlingsmaterial enligt
marknadsföring av sådant detta moment.
skogsodlingsmaterial till köparna efter att _____

Helsingfors den 28 september 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister Kalevi Hemilä

Jord- och skogsbruksministeriets förordning

om handel med skogsodlingsmaterial

Given i Helsingfors den _____ 200

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen om handel med skogsodlingsmaterial (/200):

1 §

Skogsodlingsmaterial

Med *skogsodlingsmaterial* i enlighet med 3 § 1 mom. 1 punkten lagen om handel med skogsodlingsmaterial (/) avses frön av i bilaga I till rådets direktiv 1999/105/EG om saluföring av skogsodlingsmaterial, nedan *skogsodlingsmaterialdirektivet*, uppräknade trädarter och artificiella hybrider av dem och andra fröenheter, växtdelar och plantor.

I 1 mom. avses med:

- 1) *fröenhet* fröenheter i enlighet med 3 § 1 mom. 4 punkten lagen om handel med skogsodlingsmaterial;
- 2) *växtdelar* skottsticklingar, bladsticklingar, rotsticklingar, sättstänger, knoppar, avläggare, rötter, ympris, vävnadsdelar och embryon för mikroförökning och alla växtdelar som är avsedda för produktion av plantpartier; samt
- 3) *plantparti* plantor uppdragna från fröenheter, från växtdelar eller från plantor som uppkommit genom naturlig förnygring.

2 §

Frökälla

Med *frökälla* i enlighet med 3 § 1 mom. 2 punkten lagen om handel med skogsodlingsmaterial avses ett frötäktsområde, ett frötäktsområde, en fröplantage, föräldraträd till en familj, en klon eller en klonblandning.

I 1 mom. avses med:

- 1) *frötäktsområde* träd inom ett område varifrån frö har samlats in;

2) *frötäktsområde* en avgränsad trädpopulation av tillräckligt homogen sammansättning;

3) *fröplantage* en sådan plantering bestående av utvalda kloner eller familjer som har anlagts i syfte att producera frö och som är isolerad eller sköts på ett sådant sätt att pollinering från yttre källor kan förhindras eller minskas;

4) *föräldraträd till en familj* träd som används för att producera avkomma genom kontrollerad eller fri pollinering av honblommorna hos en känd trädindivid med hjälp av pollen från en annan individ (helsyskon) eller från flera kända eller okända individer (halvsyskon);

5) *klon* ett antal individer som producerats från en och samma ursprungsindivid genom vegetativ förökning; samt

6) *klonblandning* en blandning av identifierade kloner i bestämda proportioner.

3 §

Ursprungskategorier av frökällor och skogsodlingsmaterial

Frökällor som används för produktion av skogsodlingsmaterial klassificeras på grundval av ursprunget enligt följande:

1) *känd härkomst*: en frökälla som antingen kan vara ett frötäktsområde eller ett frötäktsområde inom ett och samma ursprungsområde;

2) *beståndsutvalt*: en frökälla som skall vara ett frötäktsområde inom ett och samma härkomstområde och som valts ut efter fenotypiska kriterier;

3) *individutvalt*: frökällor som skall vara fröplantager, föräldraträd till familjer, kloner eller klonblandningar, vilkas komponenter valts ut efter fenotypiska kriterier på individnivå;

4) *testat*: frökällor som skall bestå av frötäktbestånd, fröplantager, föräldraträd till familjer, kloner eller klonblandningar och vilkas överlägsna egenskaper måste ha påvisats genom jämförande tester eller en bedömning som grundar sig på en genetisk utvärdering av frökällornas olika beståndsdelar.

Skogsodlingsmaterial är av samma ursprungskategori som dess frökälla.

4 §

Maximal kvantitet producerat skogsodlingsmaterial

I fråga om frökällor av typen föräldraträd till en familj, som avses i 2 § 2 mom. 4 punkten, får från en familj produceras en kvantitet skogsodlingsmaterial som motsvarar högst fyra miljoner plantor.

Från en och samma ursprungsindivid får produceras högst 2 miljoner plantor. I ursprungskategorin *beståndsutvalt* är den maximala förökningskvantiteten 800 000 plantor (för asp och hybridasp 1 200 000 plantor) och i kategorin *testat* 1 200 000 plantor (för asp och hybridasp 800 000 plantor) utökad med den andel av den maximala förökningskvantiteten av kategorin *beståndsutvalt* som lämnats outnyttjad.

5 §

Krav som gäller registrering av sådan frökälla som är avsedd för vegetativ förökning

De kloner och klonblandningar som förts in i det register över frökällor som avses i 9 § 2 mom. lagen om handel med skogsodlingsmaterial skall uppfylla följande krav:

1) i ursprungskategorin *testat* kan för gran, glasbjörk och vårtbjörk registreras en enskild klon eller en klonblandning som består av minst 4 kloner; samt

2) i ursprungskategorin *beståndsutvalt* kan för gran, glasbjörk och vårtbjörk registreras en klonblandning som består av minst 11 kloner.

För andra trädarter kan i de ovan nämnda ursprungskategorierna registreras endast enskilda kloner.

6 §

Krav som gäller vegetativt förökade plantpartier

Vegetativt förökade plantpartier som produceras och marknadsförs i Finland skall, utöver kraven enligt 7 § lagen om handel med skogsodlingsmaterial, uppfylla följande krav:

1) för plantor av ursprungskategorin *testat*, som förökats från en klonblandning, får differensen mellan andelarna enskilda kloner i ett plantparti som skall marknadsföras vara högst 10 procentenheter;

2) i ett parti plantor av ursprungskategorin *individutvalt*, som förökats från en klonblandning, skall minst 90 procent av blandningens kloner ingå. I plantpartiet får differensen mellan andelarna enskilda kloner vara högst 5 procentenheter.

Frömaterial av ursprungskategorierna *beståndsutvalt*, *individutvalt* och *testat* får alltså förökas på vegetativ väg.

7 §

Krav på plantornas kvalitet

Plantor som skall marknadsföras skall vara sunda och livskraftiga samt också i övrigt lämpliga för skogsodling. En planta uppfyller inte dessa krav om:

1) plantan har skadegörare eller av dessa förorsakade skador som försvagar plantans livsduglighet;

2) plantans rotsystem eller skott är starkt böjda, rotsystemet är förvridet eller bristfälligt utvecklat eller rotsystemet hos en täckrotsplanta inte binder samman rotklumpen tillräckligt;

3) plantans toppskott inte är normalt eller plantan är starkt förgrenad; eller

4) plantan uppvisar menliga bark- eller rivskador eller har skadats av frost eller torra.

I ett plantparti får högst 5 procent av det totala antalet plantor vara sådana som inte uppfyller kvalitetskraven i 1 mom.

Medianhöjden för ett plantparti som producerats och marknadsförts i Finland skall fastställas med ett stickprov som ger ett

statistiskt tillförlitligt resultat. Med ett plantparti avses en plantgrupp som härrör från ett enda fröparti eller har förökats vegetativt och uppdragits på ett avgränsbart område och behandlats enhetligt. De delar av plantbeståndet vilkas höjd avviker från det övriga plantpartiet kan avgränsas till ett eget plantparti.

8 §

Uppgifter som förs in i registret över frökällor

I registret över godkända frökällor skall utöver de uppgifter som avses i 21 § 3 mom. föras in följande uppgifter:

- 1) frökällans registerhänvisning;
- 2) trädartens botaniska namn och finska eller svenska namn, ursprungskategori, frökällans ändamål och typ av frökälla;
- 3) för en frökälla av ursprungskategorin *känd härkomst* dess härkomstområde och latitud- och longitudintervall, för en frökälla av ursprungskategorin *beståndsutvalt* dess härkomstområde samt geografiska läge i form av uppgifter om latitud och longitud, och för frökällor av härkomstkategorierna *individutvalt* och *testat* frökällans exakta geografiska läge;
- 4) altitud eller altitudintervall för den plats där frökällan är belägen;
- 5) frötäktens areal, frötäktens beståndets och fröplantagens areal;
- 6) uppgifter om huruvida frökällan är autokton eller ortsegen eller om härkomsten är okänt; i övrigt anges härkomsten om det är känt
- 7) i fråga om en frökälla av typerna fröplantage och föräldraträd till en familj, frökällans sammansättning och grunderna för den;
- 8) för frökällor av härkomstkategorierna *individutvalt* och *testat*, användningsområdet för det skogsodlingsmaterial som produceras från frökällan;
- 9) för kategorin *testat* huruvida materialet är genetiskt modifierat; samt
- 10) för frökällor av typerna föräldraträd till en familj samt kloner och klonblandningar, kvantiteten därav producerat skogsodlingsmaterial.

I fråga om kloner och klonblandningar skall dessutom följande uppgifter föras in i registret över frökällor:

- 1) klonens eller klonblandningens beteckning;
- 2) klonens härkomst och härstamning;
- 3) klonblandningens sammansättning och grunderna för den; samt
- 4) uppgifter om urval och testning.

9 §

Anmälningar till registret över leverantörer av skogsodlingsmaterial

I en anmälan om inledande av verksamhet skall utöver de uppgifter om en leverantör av skogsodlingsmaterial som avses i 21 § 3 mom. ingå följande uppgifter:

- 1) metoder för insamling, klängning och lagring av frö och omfattningen av dem, samt tillgängliga metoder för analys och behandling av frö;
- 2) arealer för de växthus och frilandsodlingsområden som används för uppdragning av plantor, uppgifter om art och omfattning av produktionen av växtdelar eller vegetativt förökade plantor samt uppgifter om huruvida frön också används vid produktion av prydnadsväxter; samt
- 3) uppgifter om huruvida leverantören av skogsodlingsmaterial ämnar idka import.

Av en anmälan som gäller väsentliga ändringar som skett i verksamheten skall framgå på vilket sätt verksamheten har ändrats och vilka verksamhetsenheter som omfattas av ändringarna.

Av en anmälan om att verksamheten upphör skall för var och en verksamhetsenhet framgå när skogsodlingsmaterial senast har marknadsförts från enheten.

10 §

Importanmälan

Av importanmälan skall framgå importörens namn, importdatum, importplats samt kvantiteten material som importeras. Om det skogsodlingsmaterial som importeras är avsett enbart för tester eller forskningsverksamhet, skogsförädling eller genetiskt bevarande, skall av importanmälan dessutom framgå ändamålet för och slutanvändaren av skogsodlingsmaterialet.

11 §

Stambrev

Ett stambrev som utfärdas för skogsodlingsmaterial som kommer från en godkänd frökälla skall vara i enlighet med *bilagorna* 1 — 3.

12 §

Identifiering, separat förvaring och blandning av ett parti skogsodlingsmaterial

Ett parti skogsodlingsmaterial skall kunna identifieras med hjälp av följande uppgifter i dess produktionshandlingar:

- 1) stambrevets kod och nummer;
- 2) trädartens botaniska namn och det finska eller svenska namnet på sådant material som producerats i Finland;
- 3) härkomstkategori för skogsodlingsmaterialet;
- 4) skogsodlingsmaterialets ändamål;
- 5) typ av frökälla;
- 6) registerhänvisning för frökällan eller identitetsbeteckning för härkomstområdet;
- 7) uppgifterna som nämns i 8 § 1 mom. 3, 6, 7 och 8 punkten;
- 8) mognadsåret för fröenheter; samt
- 9) ålder och typ för plantor.

Partierna skogsodlingsmaterial skall i alla produktionsled hållas åtskilda på grundval av uppgifterna enligt 1 mom., så att partierna från olika godkända enheter inte kan blandas. Utan hinder av vad som bestäms i 2 mom. får fröpartier från samma fröplantage blandas. Ett blandat parti skall förses med ett stambrev varur framgår numren på de stambrev som utfärdats för de blandade fröpartierna.

13 §

Uppgifter som skall lämnas om skogsodlingsmaterial

Ett parti skogsodlingsmaterial som marknadsförs skall åtföljas av en etikett eller ett annat dokument från leverantören av skogsodlingsmaterial. Etiketten eller dokumentet skall utöver den information som krävs enligt 12 § 1 mom. innehålla följande uppgifter:

- 1) leverantörens namn eller firma;
  - 2) kvantiteten skogsodlingsmaterial; samt
  - 3) vid behov en uppgift om huruvida materialet har förökats vegetativt.
- Den etikett som åtföljer ett fröparti som marknadsförs eller leverantörens dokument

skall förutom uppgifterna enligt 1 mom. innehålla följande information:

- 1) andelen vikt av rent frö, annat frö och dött material, angivet i massprocent, i den produkt som saluförs som ett fröparti;
- 2) grobarhetsprocenten hos rent frö eller, om grobarheten inte kan bedömas eller endast med svårighet kan bedömas, andelen livsdugliga frön i procent, uppskattad med hjälp av en angiven metod;
- 3) 1000-kornsvikten för rent frö; samt
- 4) antalet grobara frön per kilogram frö eller, om antalet grobara frön inte kan eller endast med svårighet kan bedömas, antalet livsdugliga frön per kilogram.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. får sättstänger av *Populus* spp. endast marknadsföras om EG:s klassificeringsnummer enligt punkt 2 b i del C i bilaga VII till skogsodlingsmaterialdirektivet är angivet på leverantörens etikett eller i leverantörens dokument.

Av leverantörens etikett eller dokument enligt 1 mom. skall tydligt framgå ifall det är fråga om sådant material som modifierats med genteknik enligt 8 § lagen om handel med skogsodlingsmaterial. I fråga om material i enlighet med 14 § skall av leverantörens etikett eller annat dokument framgå att det är fråga om sådant material som uppfyller mindre stränga krav.

I fråga om skogsodlingsmaterial som producerats och marknadsförs i Finland skall köparen utöver de uppgifter som anges i 1 – 4 mom. också lämnas följande uppgifter:

- 1) användningsområdet för material av härkomstkategorierna *individvalt* och *testat*;
- 2) medianlängden för ett plantparti och minimilängden för en enskild planta i ett plantparti samt odlingstätheten för täckrotsplantor;
- 3) i fråga om kyl- och fryslagrade plantor tiden då lagringen upphört; samt
- 4) dagen då fröna eller plantorna förpackats och avsänts.

I fråga om importerat material uppges i tillämpliga delar de uppgifter som avses i 1 mom.

14 §

Ansökan om undantagslov

En ansökan om undantagslov som avses i 14 § lagen om handel med skogsodlingsmaterial skall innehålla följande uppgifter :

- 1) sökandens kontaktuppgifter;
- 2) uppgifter för identifiering av materialet, materialets beskaffenhet (frö, plantor eller annat), kvantiteten material samt det planerade användningsområdet;
- 3) vilka krav enligt lagen om handel med skogsodlingsmaterial som ansökan om undantagslov gäller; samt
- 4) tidpunkten för införsel av de partier som skall importeras.

15 §

Produktionsbokföring

Produktionsbokföringen i fråga om skogsodlingsmaterial skall innehålla uppgifter om fröpartier och plantpartier i enlighet med 12 och 13 §.

Helsingfors den 200

16 §

Anlitande av skogscentraler som hjälp vid tillsynen

Jord- och skogsbruksministeriet, Kontrollcentralen för växtproduktion och skogscentralerna avtalar årligen separat om anlitandet av skogscentraler som hjälp vid tillsynen över verkställigheten av lagen om handel med skogsmaterial samt de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

17 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 200 .

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

Föredragande